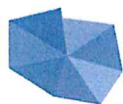

Nr sprawy: 1/2024

**Zapytanie ofertowe dotyczące realizacji inwestycji:
Prace konserwatorskie i restauratorskie przy wyposażeniu prezbiterium
Kościoła, pw. Św. Mikołaja w Tumie (XVIII w.)**

**POLSKI
ŁĄD**

I. Nazwa oraz adres Zamawiającego

Parafia Rzymskokatolicka Najświętszej Maryi Panny Królowej w Tumie

Tum 8

99-122 Góra św. Małgorzaty

województwo łódzkie

NIP: 7751315104

REGON: 040029930

Godziny pracy kancelarii parafialnej:

środa: godz. 8.00 – 8.30, czwartek: godz. 17.00 – 17.30, piątek: godz. 8.00 – 8.30.

II. Tryb udzielenia zamówienia

1. Niniejsze zapytanie ofertowe, zwane dalej Zapytaniem, ma na celu dokonanie wyboru Wykonawcy w sposób konkurencyjny i transparentny z uwzględnieniem § 8 ust. 6 Regulaminu Naboru Wniosków o Dofinansowanie z Rządowego Programu Odbudowy Zabytków.

2. Zamawiający nie jest zobowiązany do stosowania ustawy z dnia 11 września 2019 r. Prawo zamówień publicznych. Ze względu na powyższe przy udzielaniu zamówienia stanowiącego przedmiot Zapytania nie mają zastosowania przepisy ww. aktu prawnego.

3. W sprawach nieuregulowanych zastosowanie znajdują obowiązujące przepisy prawa, w szczególności ustawy z dnia 23 kwietnia 1964 r. Kodeks cywilny, ustawy z dnia 23 lipca 2003 r. o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami oraz Rozporządzenia Ministra Kultury i Dziedzictwa Narodowego z dnia 2 sierpnia 2018 r. w sprawie prowadzenia prac konserwatorskich, prac restauratorskich i badań konserwatorskich przy zabytku wpisanym do rejestru zabytków albo na Listę Skarbów Dziedzictwa oraz robót budowlanych, badań architektonicznych i innych działań przy zabytku wpisanym do rejestru zabytków, a także badań archeologicznych i poszukiwań zabytków.

4. Zapytanie zostało upublicznione w Biuletynie Informacji Publicznej Gminy Góra Św. Małgorzaty: <https://bip.uggoraswmalgorzaty.nv.pl/>

**POLSKI
ŁĄD**

III. Opis przedmiotu zamówienia

1. Przedmiotem zamówienia są: **Prace konserwatorskie i restauratorskie przy wyposażeniu prezbiterium Kościoła, pw. Św. Mikołaja w Tumie (XVIII w.).**

1.1. **Opis inwestycji: W ramach zadania zostaną wykonane następujące prace konserwatorskie i restauratorskie przy wyposażeniu prezbiterium Kościoła pw. św. Mikołaja w tumie (XVIII w.): 1. Ołtarz Główny – elementy konstrukcyjne, elementy polichromowane ołtarza, Konstrukcja /detal snycerski złożony i srebrzony; 2. Polichromia ścienna – św. Piotr i św. Paweł (XVIII w.).**

2. Kościół pw. Św. Mikołaja w Tumie, w którym znajduje się przedmiot zamówienia, został wpisany do rejestru zabytków ruchomych Województwa łódzkiego decyzją z dnia 09.02.1971 r. pod numerem rejestru B/67/1-2, B/67/11.

3. Prace prowadzone będą pod nadzorem właściwego miejscowo Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków.

4. Wykonawca jest zobowiązany do wykonania wszystkich czynności stanowiących warunki udzielenia pozwolenia wskazanych w decyzji Nr WUOZ-ZRR.5144.29.2021.EK Łódzkiego Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków z dnia 17.03.2021 r. zwanej dalej łącznie dalej „Decyzją” w szczególności do opracowania dokumentacji konserwatorskiej w trakcie prowadzonych prac i po ich zakończeniu, przekazywania właściwemu Wojewódzkiemu Konserwatorowi Zabytków wszelkich informacji, zgłoszeń, opracowań, sprawozdań i innych dokumentów, o których mowa w Decyzji oraz przepisach właściwych w zakresie ochrony zabytków, w szczególności w Rozporządzeniu Ministra Kultury i Dziedzictwa Narodowego z dnia 2 sierpnia 2018 r. w sprawie prowadzenia prac konserwatorskich, prac restauratorskich i badań konserwatorskich przy zabytku wpisanym do rejestru zabytków albo na Listę Skarbów Dziedzictwa oraz robót budowlanych, badań architektonicznych i innych działań przy zabytku wpisanym do rejestru zabytków, a także badań archeologicznych i poszukiwań zabytków – w zakresie dotyczącym przedmiotu zadania.

5. Wykonawca zapewni udział przedstawiciela Łódzkiego Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków w odbiorze częściowym i końcowym wykonanej pracy

konserwatorskiej i restauratorskiej.

6. Przedmiot zamówienia należy wykonać zgodnie z Programem prac konserwatorskich dotyczącym przedmiotu zadania tj. Wyposażenia prezbiterium w Kościele pw. Św. Mikołaja w Tumie.

7. Prace zostaną wykonane z materiałów Wykonawcy, odpowiadających co do jakości wymogom dla wyrobów dopuszczonych do obrotu i stosowania w konserwacji zabytków.

8. Realizując zamówienie Wykonawca jest zobowiązany do:

- 8.1. właściwego zabezpieczenia prac w zakresie BHP,
- 8.2. niezakłócania porządku trwających nabożeństw i uroczystości religijnych,
- 8.3. zabezpieczenie wnętrza kościoła przed zakurzeniem i zabrudzeniem wynikającym z prowadzenia prac,
- 8.4. realizacji prac konserwatorskich i restauratorskich oraz zapewnienia nadzoru konserwatorskiego przez osobę spełniającą wymagania określone w art. 37 a ustawy o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami,
- 8.5. zawarcia na czas realizacji przedmiotu zamówienia (nie później do dnia, w którym nastąpi zawarcie umowy pomiędzy Zamawiającym a Wykonawcą) umowy ubezpieczenia od odpowiedzialności cywilnej (OC) Wykonawcy z tytułu prowadzonej działalności gospodarczej z sumą ubezpieczenia nie niższą niż wynagrodzenie Wykonawcy brutto z tytułu realizacji zamówienia.

9. Szczegółowy opis przedmiotu zamówienia, dotyczący przedmiotu zamówienia, określony jest w następujących opracowaniach stanowiących załączniki do

Zapytania:

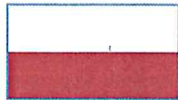
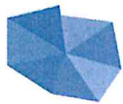
9.1. Decyzja Nr WUOZ- ZRR.5144.29.2021.EK Łódzkiego Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków z dnia 17.03.2021 r. zwanej dalej łącznie dalej „Decyzją”,

9.2. Program prac konserwatorskich i restauratorskich, drewniane wyposażenie prezbiterium Kościoła pw. Św. Mikołaja w Tumie XVIII, zwanym również „Programem prac”.

10. Zamawiający nie dopuszcza możliwości składania ofert częściowych.

11. Zamawiający nie dopuszcza możliwości składania ofert wariantowych.

12. Wizja lokalna

- 12.1. Zamawiający informuje, że złożenie oferty musi być poprzedzone odbyciem obligatoryjnej wizji lokalnej. Złożenie oferty bez spełnienia ww. wymagania skutkuje jej odrzuceniem.
- 12.2. Z odbycia wizji lokalnej zostanie sporządzony protokół podpisany przez przedstawiciela Zamawiającego i Wykonawcy, który będzie stanowił potwierdzenie odbycia wizji lokalnej.
- 12.3. W protokole, o którym mowa powyżej, będzie wskazana nazwa Wykonawcy oraz imiona i nazwiska osób, które uczestniczyły w wizji lokalnej ze strony tego Wykonawcy. Zamawiający uzna, że wymóg odbycia wizji lokalnej nie został wypełniony, jeżeli nazwa Wykonawcy nie zafunkcjonowała w żadnym z protokołów, o których mowa w pkt 12.2. W sytuacji, kiedy jedna osoba dokonuje wizji lokalnej z ramienia więcej niż jednego Wykonawcy, wskazuje w protokole wszystkich Wykonawców, w imieniu których dokonuje wizji lokalnej.
- 12.4. W trakcie wizji lokalnej Wykonawca będzie mógł dokonać oględzin zakresu zadania.
- 12.5. Zamawiający podczas wizji lokalnej nie będzie udzielał odpowiedzi na zapytania do treści Zapytania, w tym w zakresie opisu przedmiotu zamówienia. Wykonawca może zwrócić się do Zamawiającego z wnioskiem o wyjaśnienie treści Zapytania w sposób określony w Rozdziale VII ust. 6.
- 12.6. Na podstawie danych zawartych w protokołach z wizji lokalnych Zamawiający będzie weryfikował, czy wobec oferty Wykonawcy zachodzi przesłanka odrzucenia na podstawie zapisu zawartego w Rozdziale VIII pkt 1.5.
- 12.7. Zamawiający umożliwi przeprowadzenie wizji lokalnych w następujących terminach:
  - 12.7.1. 02.08.2024
  - 12.7.2. 21.08.2024
- 12.8. Miejsce i godzina zbiórki dla osób, które będą uczestniczyły w wizji lokalnej w wybranym z wyżej wskazanych terminów: przed wejściem głównym kościoła parafialnego pod wezwaniem Św. Mikołaja w Tumie, Tum 8, 99-122 Góra św. Małgorzaty, o godzinie 12.00.

**POLSKI
ŁAD**

12.9. O godzinie 12.05 w każdym z terminów wskazanych w pkt 12.7. nastąpi przejście grupy zebranych osób do miejsca, w którym odbędzie się wizja lokalna. Przewidywany czas trwania wizji lokalnej: maksymalnie do godziny 12.10.

13. Wymagania dotyczące gwarancji i rękojmi

Zamawiający wymaga, pod rygorem odrzucenia oferty, wymaga udzielenia minimum 60 miesięcy gwarancji i rękojmi na okres równy udzielonej gwarancji przez Wykonawcę na wykonane całości zamówienia, licząc od daty podpisania protokołu odbioru końcowego.

4. Na realizację inwestycji: Prace konserwatorskie i restauratorskie przy wyposażeniu prezbiterium Kościoła, pw. Św. Mikołaja w Tumie (XVIII w.) Gmina Góra Świętej Małgorzaty, do której Zamawiający złożył wniosek o dofinansowanie ww. przedsięwzięcia, otrzymał wstępną promesę dofinansowania inwestycji z Rządowego Programu Odbudowy Zabytków NR RPOZ/2022/8100/PolskiLad.

IV. Termin realizacji umowy

1. Zamówienie należy zrealizować w terminie **do 12 miesięcy od zawarcia umowy.**
2. Zamówienie zostanie uznane za zrealizowane po wykonaniu przez Wykonawcę, wszystkich prac wskazanych w Decyzji i Programie prac w zakresie wyposażenia prezbiterium kościoła pw. Św. Mikołaja w Tumie, co musi zostać potwierdzone podpisaniem protokołu końcowego odbioru przez Zamawiającego oraz przedstawiciela Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków.

V. Warunki udziału w postępowaniu

Wykonawca spełni warunki udziału w postępowaniu, jeżeli wykaże że:

1. Dysponuje co najmniej jedną osobą, która będzie kierowała pracami konserwatorskimi, restauratorskimi i badaniami konserwatorskimi, która:
  - posiada tytuł dyplomowanego konserwatora dzieł sztuki,
  - posiada co najmniej 8 - letni staż w kierowaniu pracami konserwatorskimi i restauratorskimi przy zabytkach rejestrowych,

**POLSKI
ŁAD**

- spełnia wymagania, o których mowa w art. 37a ustawy z dnia 23 lipca 2003 r. o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami (Dz. U. z 2022 r. poz. 840 z późn. zm.).

2. W okresie ostatnich 5 lat przed upływem terminu składania ofert, a jeżeli okres prowadzonej działalności jest krótszy, to w tym okresie, wykonał w sposób należyty i prawidłowo ukończył renowację i konserwację, co najmniej 15 prac konserwatorskich i restauratorskich wpisanych do rejestru zabytków.

VI. Opis sposobu dokonywania oceny spełniania warunków udziału w postępowaniu

1. Zamawiający dokona oceny spełniania warunków udziału w postępowaniu na podstawie informacji zawartych w następujących dokumentach, które należy złożyć wraz z ofertą, tj.:

1.1. Wykaz wykonanych przez Wykonawcę prac konserwatorskich i restauratorskich spełniających wymagania określone w Rozdziale V ust. 2 Zapytania, wykonanych nie wcześniej niż w okresie ostatnich 5 lat przed upływem terminu składania ofert, a jeżeli okres prowadzenia działalności jest krótszy – w tym okresie, wraz z podaniem ich rodzaju, określeniem zabytków, które zostały poddane renowacji i konserwacji, daty wykonania pracy, numeru wpisu do rejestru zabytków lub innych danych pozwalających na weryfikację, czy obiekt wskazany w wykazie jest zabytkiem wpisanym do ww. rejestru, określeniem lokalizacji zabytku oraz podmiotów, na rzecz których prace te zostały wykonane.

1.2. Dowody określające, czy prace wskazane w wykazie prac konserwatorskich i restauratorskich zostały wykonane należycie, przy czym dowodami, o których mowa, są protokoły odbioru prac podpisane przez właściwego miejscowo Konserwatora Zabytków.

1.3. Wykaz osób wyznaczonych przez Wykonawcę do realizacji zamówienia wraz z informacjami na temat ich kwalifikacji zawodowych, doświadczenia i wykształcenia niezbędnych do wykonania zamówienia, a także zakresu wykonywanych przez nie czynności.

**POLSKI
ŁĄD**

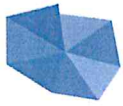

- 1.4. Dyplom ukończenia studiów przez osobę, która będzie kierowała pracami konserwatorskimi i restauratorskimi.
2. Zamawiający nie dopuszcza uzupełniania ww. dokumentów w przypadku, gdy nie zostaną złożone z ofertą i/lub będą zawierać błędy i/lub nie będzie z nich wynikać, że Wykonawca spełnia warunek udziału w postępowaniu.

VII. Informacje o sposobie porozumiewania się Zamawiającego z Wykonawcami oraz przekazywania oświadczeń i dokumentów

1. Wszelkie zawiadomienia, oświadczenia, wnioski oraz informacje Zamawiający oraz Wykonawcy mogą przekazywać pisemnie, drogą elektroniczną, za wyjątkiem oferty, umowy, pełnomocnictwa (jeżeli Wykonawcę reprezentuje pełnomocnik) oraz dokumentów wymienionych w rozdziale X ust. 3, dla których obowiązuje forma pisemna.
2. W korespondencji kierowanej do Zamawiającego Wykonawca winien posługiwać się numerem sprawy określonym w zapytaniu: 1/2024.
3. Zawiadomienia, oświadczenia, wnioski oraz informacje przekazywane przez Wykonawcę pisemnie winny być składane na adres:
Parafia Rzymskokatolicka Najświętszej Maryi Panny Królowej w Tumie
Tum 8
99-122 Góra św. Małgorzaty.
4. Zawiadomienia, oświadczenia, wnioski oraz informacje przekazywane przez Wykonawcę za pomocą poczty elektronicznej winny być kierowane na adres email: parafia.tum@gmail.com
5. Wszelkie zawiadomienia, oświadczenia, wnioski oraz informacje przekazane w formie elektronicznej wymagają na żądanie każdej ze stron, niezwłocznego potwierdzenia faktu ich otrzymania.
6. Wykonawca może zwrócić się do Zamawiającego o wyjaśnienie treści Zapytania ofertowego. Zamawiający jest obowiązany udzielić wyjaśnień niezwłocznie, jednak nie później niż na 3 dni przed upływem terminu składania ofert pod warunkiem, że wnioski o wyjaśnienie treści Zapytania wpłyną do Zamawiającego nie później niż do końca dnia, w którym upływa połowa wyznaczonego terminu składania ofert. Jeżeli wnioski o wyjaśnienie treści Zapytania ofertowego wpłyną po upływie terminu

**POLSKI
ŁĄD**

- składania wniosku, o którym mowa powyżej, lub dotyczy udzielonych wyjaśnień, Zamawiający może udzielić wyjaśnień albo pozostawić wniosek bez rozpoznania.
7. Przedłużenie terminu składania ofert nie wpływa na bieg terminu składania wniosku o wyjaśnienie treści Zapytania.
  8. Treść zapytań wraz z wyjaśnieniami będzie udostępniona na stronie internetowej wskazanej w Rozdziale II ust. 4.
  9. W uzasadnionych przypadkach, przed upływem terminu składania ofert, Zamawiający może zmodyfikować treść dokumentów składających się na Zapytanie ofertowe. Zmiana będzie udostępniona na stronie internetowej wskazanej w Rozdziale II ust. 4.
  10. Każda wprowadzona przez Zamawiającego zmiana stanie się częścią dokumentacji.
  11. W przypadku rozbieżności pomiędzy treścią niniejszego Zapytania ofertowego, a treścią udzielonych odpowiedzi, jako obowiązującą należy przyjąć treść pisma zawierającego późniejsze oświadczenie Zamawiającego.
  12. Zamawiający nie przewiduje zwołania zebrania Wykonawców.

VIII. Informacje o podstawach odrzucenia ofert i wykluczenia Wykonawców

Zamawiający odrzuca ofertę, jeżeli:

- 1.1. jej treść nie odpowiada treści Zapytania,
- 1.2. jest nieważna na podstawie odrębnych przepisów,
- 1.3. nie została podpisana lub została podpisana przez osobę nieuprawnioną do reprezentowania Wykonawcy, lub nie można stwierdzić, czy osoba, która podpisała ofertę, posiada stosowne umocowanie. Niniejszy zapis stosuje się odpowiednio do dokumentów składanych wraz z ofertą na potwierdzenie spełniania przez Wykonawcę warunków udziału w postępowaniu,
- 1.4. została złożona przez Wykonawcę, który nie wykazał, że spełnia warunki udziału w postępowaniu,
- 1.5. Została złożona przez Wykonawcę, który nie odbył wizji lokalnej.

**POLSKI
ŁAD**

IX. Termin związania ofertą

1. Wykonawca będzie związany ofertą przez okres 30 dni. Bieg terminu związania ofertą rozpoczyna się wraz z upływem terminu składania ofert.
2. Wykonawca może przedłużyć termin związania ofertą, na czas niezbędny do zawarcia umowy, samodzielnie lub na wniosek Zamawiającego.

X. Opis sposobu przygotowywania ofert

1. Ofertę należy złożyć na wzorze opracowanym przez zamawiającego.
2. Oferta musi być napisana w języku polskim, na maszynie do pisania, komputerze lub inną trwałą i czytelną techniką oraz podpisana przez osobę(y) upoważnioną do reprezentowania Wykonawcy na zewnątrz i zaciągania zobowiązań w wysokości odpowiadającej cenie oferty. W przypadku, gdy ofertę składa spółka cywilna, zamawiający dopuszcza, aby była ona podpisana przez jednego ze współników. Zamawiający przyjmując ofertę uzna, że pozostali współnicy nie sprzeciwili się jej złożeniu.
3. **Do oferty należy dołączyć:**
  - 3.1 Dokument potwierdzający upoważnienie osoby/osób do podpisania oferty oraz poświadczenia za zgodność z oryginałem kopii dokumentów – pod rygorem odrzucenia oferty na podstawie zapisu rozdziału VIII pkt. 1.3. Postanowienie powyższe nie dotyczy sytuacji w której zamawiający może pozyskać te informacje z ogólnodostępnych, bezpłatnych, internetowych baz danych, w szczególności rejestrów publicznych w rozumieniu ustawy z dnia 17 lutego 2005 r. o informatyzacji działalności podmiotów realizujących zadania publiczne (Dz.U. z 2020 poz. 1517 z późn. zm.). Jeżeli ww. osoby/osoba działa na podstawie pełnomocnictwa, to musi ono obejmować umocowanie do podpisania oferty. Pełnomocnictwo należy złożyć w oryginale lub kopii poświadczonyj za zgodność z oryginałem.

Wraz z pełnomocnictwem należy złożyć dokumenty, z których będzie wynikać, że osoby/osoba udzielająca pełnomocnictwa była upoważniona do reprezentacji Wykonawcy w dacie jego udzielania.

- 3.2 Wykaz osób wyznaczonych do realizacji zamówienia – w oryginale, podpisany przez osobę uprawnioną do reprezentowania Wykonawcy.
- 3.3 Dyplom ukończenia studiów przez osobę, która będzie kierowała pracami konserwatorskimi i restauratorskimi - w formie kserokopii potwierdzonej za zgodność z oryginałem przez osobę uprawnioną do reprezentowania Wykonawcy.
- 3.4 Wykaz wykonanych prac konserwatorskich i restauratorskich – w oryginale, podpisany przez osobę uprawnioną do reprezentowania Wykonawcy.
- 3.5 Dowody określające, czy prace wskazane w wykazie wykonanych prac konserwatorskich i restauratorskich zostały wykonane należycie (dla każdej wskazanej pracy), przy czym dowodami, o których mowa, są protokoły odbioru prac konserwatorskich i restauratorskich podpisane przez przedstawiciela właściwego miejscowo Konserwatora Zabytków - w formie kserokopii potwierdzonych za zgodność z oryginałem przez osobę uprawnioną do reprezentowania Wykonawcy.
4. Dokumenty sporządzone w języku obcym są składane wraz z tłumaczeniem na język polski.
5. Wykonawca ma prawo złożyć tylko jedną ofertę, zawierającą jedną, jednoznacznie opisaną propozycję. Złożenie większej liczby ofert spowoduje odrzucenie wszystkich ofert złożonych przez danego Wykonawcę.
6. Treść złożonej oferty musi odpowiadać treści Zapytania.
7. Wykonawca poniesie wszelkie koszty związane z przygotowaniem i złożeniem oferty.
8. Zaleca się, aby każda zapisana strona oferty była ponumerowana kolejnymi numerami, a cała oferta wraz z załącznikami była w trwały sposób ze sobą połączona (np. zbindowana, zszyta uniemożliwiając jej samoistną dekompletację).
9. Poprawki lub zmiany (również przy użyciu korektora) w ofercie, powinny być parafowane własnoręcznie przez osobę podpisującą ofertę.
10. Ofertę należy złożyć za pośrednictwem operatora pocztowego w rozumieniu ustawy z dnia 23 listopada 2012 r. – Prawo pocztowe, osobiście lub za pośrednictwem postańca w zamkniętej kopercie, w siedzibie Zamawiającego, w godzinach pracy kancelarii i oznakować w następujący sposób:

„Prace konserwatorskie i restauratorskie przy wyposażeniu prezbiterium Kościoła, pw. Św. Mikołaja w Tumie (XVIII w.)” oraz „Nie otwierać przed 26.08.2024 r. godz. 12.00.”

Na kopercie należy umieścić nazwę i adres Wykonawcy.

11. Wykonawca może wprowadzić zmiany, poprawki, modyfikacje i uzupełnienia do złożonej oferty pod warunkiem, że Zamawiający otrzyma pisemne zawiadomienie o wprowadzeniu zmian przed terminem składania ofert. Powiadomienie o wprowadzeniu zmian musi być złożone wg takich samych zasad, jak składana oferta tj. w kopercie odpowiednio oznakowanej napisem „ZMIANA”. Koperty oznaczone „ZMIANA” zostaną otwarte przy otwieraniu oferty Wykonawcy, który wprowadził zmiany i po stwierdzeniu poprawności procedury dokonywania zmian, zostaną dołączone do oferty.

12. Wykonawca ma prawo przed upływem terminu składania ofert wycofać się z postępowania poprzez złożenie pisemnego powiadomienia, według tych samych zasad jak wprowadzanie zmian i poprawek z napisem na kopercie „WYCOFANIE”. Koperty oznakowane w ten sposób będą otwierane w pierwszej kolejności po potwierdzeniu poprawności postępowania Wykonawcy oraz zgodności ze złożonymi ofertami. Koperty ofert wycofywanych nie będą otwierane.

13. Oferta, której treść nie będzie odpowiadać treści Zapytania zostanie odrzucona (Wszelkie niejasności i wątpliwości dotyczące treści zapisów w Zapytaniu należy zatem wyjaśnić z Zamawiającym przed terminem składania ofert w trybie przewidzianym w rozdziale VII ust. 6 niniejszego Zapytania ofertowego).

XI. Miejsce i termin składania i otwarcia ofert

1. Ofertę należy złożyć w kancelarii Parafii Rzymskokatolicka Najświętszej Maryi Panny w Tumie , Tum 8, 99-122 Góra św. Małgorzaty do dnia **26.08.2024 r.**, do godziny **12.00** i zaadresować zgodnie z opisem przedstawionym w rozdziale X ust. 10 Zapytania.

2. Decydujące znaczenie dla oceny zachowania terminu składania ofert ma data i godzina wpływu oferty do Zamawiającego, a nie data jej wysłania przesyłką pocztową czy kurierską.

**POLSKI
ŁAD**

3. Oferta złożona po terminie wskazanym w rozdz. XI. 1 niniejszego Zapytania zostanie zwrócona Wykonawcy.
4. Otwarcie ofert nastąpi w dniu **26.08.2024 r.**, o godzinie **12.15**.
5. Po dokonaniu otwarcia ofert na stronie internetowej wskazanej w rozdziale II ust. 4 zostaną udostępnione następujące informacje:
  - 5.1. kwota, jaką zamierza przeznaczyć na sfinansowanie zamówienia;
  - 5.2. firmy wykonawców, którzy złożyli oferty w terminie;
  - 5.3. ceny zawarte w ofertach.
6. Oferty złożone po upływie terminu wskazanego w ust. 1 oraz w sposób inny, niż określony w rozdziale X ust. 10 nie będą rozpatrywane.

XII. Opis sposobu obliczania ceny

1. Wykonawca określa cenę realizacji zamówienia poprzez wskazanie w Formularzu ofertowym sporządzonym wg wzoru stanowiącego Załącznik nr 1 do Zapytania łącznej ceny ofertowej brutto za realizację całości przedmiotu zamówienia.
2. Łączna cena ofertowa brutto musi uwzględniać wszystkie koszty związane z realizacją przedmiotu zamówienia oraz podatek VAT.
3. Ceny muszą być: podane i wyliczone w zaokrągleniu do dwóch miejsc po przecinku (zasada zaokrąglenia – poniżej 5 należy końcówkę pominąć, powyżej i równe 5 należy zaokrąglić w górę).
4. Cena oferty winna być wyrażona w złotych polskich (PLN).
5. Cena za wykonanie zamówienia jest ceną ryczałtową. Ofertowa cena powinna obejmować wynagrodzenie za wszystkie obowiązki przyszłego Wykonawcy, niezbędne do zrealizowania zamówienia.

XIII. Opis kryteriów, którymi Zamawiający będzie się kierował przy wyborze oferty, wraz z podaniem wag tych kryteriów i sposobu oceny ofert

1. Zamawiający oceni i porówna jedynie oferty, które nie zostaną odrzucone przez Zamawiającego oraz zostały złożone przez Wykonawców, którzy nie zostali wykluczeni z postępowania.

**POLSKI
ŁĄD**

2. Przy wyborze najkorzystniejszej oferty Zamawiający będzie się kierował kryterium najniższej ceny (waga: cena100%).

XIV. Informacje o formalnościach, jakie powinny być dopełnione po wyborze oferty w celu zawarcia umowy

1. Osoby reprezentujące Wykonawcę przy podpisywaniu umowy powinny posiadać ze sobą dokumenty potwierdzające ich umocowanie do podpisania umowy, o ile umocowanie to nie będzie wynikać z dokumentów załączonych do oferty.
2. Zawarcie umowy nastąpi według wzoru Zamawiającego.
3. W przypadku, gdy Wykonawca, którego oferta została wybrana, jako najkorzystniejsza, uchyli się od zawarcia umowy, Zamawiający będzie mógł wybrać ofertę najkorzystniejszą spośród pozostałych ofert, bez przeprowadzenia ich ponownego badania i oceny.
4. Przed podpisaniem umowy Wykonawca przedłoży opłaconą polisę od odpowiedzialności cywilnej (OC) Wykonawcy z tytułu prowadzonej działalności gospodarczej z sumą ubezpieczenia nie niższą niż wynagrodzenie Wykonawcy brutto z tytułu realizacji zamówienia. Nieprzedłożenie ww. dokumentu będzie potraktowane, jako uchylenie się od podpisania umowy.

XV. Istotne dla stron postanowienia, które zostaną wprowadzone do treści zawieranej umowy

1. Umowa zawarta zostanie z uwzględnieniem postanowień wynikających z treści niniejszego Zapytania oraz danych zawartych w ofercie.
2. Projekt umowy stanowi załącznik nr 2 do niniejszego Zapytania ofertowego.
3. Zamawiający zastrzega sobie możliwość dokonywania zmian zawartej umowy pod warunkiem zawarcia przez obie jej strony pisemnego aneksu.
4. Ewentualne spory w relacjach z Wykonawcą o roszczenia cywilnoprawne w sprawach, w których zawarcie ugody jest dopuszczalne, poddane zostaną mediacjom lub innemu polubownemu rozwiązaniu sporu przed Sądem Polubownym przy Prokuraturii Generalnej Rzeczypospolitej Polskiej, wybranym mediatorem albo osobą prowadzącą inne polubowne rozwiązanie sporu.

XVI. Postanowienia dotyczące dostępności dla osób o szczególnych potrzebach

1. Zamawiający udostępnia Zapytanie w formie zgodnej z ustawą z dnia 4 kwietnia 2019 r. o dostępności cyfrowej.
2. Znaczenie skrótów użytych w SWZ:
  - 2.1. Dz.U. - dziennik ustaw,
  - 2.2. nr - numer
  - 2.3. poz. – pozycja,
  - 2.4. art. – artykuł,
  - 2.5. ust. – ustęp,
  - 2.6. pkt – punkt,
  - 2.7. pw. - pod wezwaniem,
  - 2.8. Św. – świętego,
  - 2.9. zał. – załącznik,
  - 2.10. szt. – sztuka,
  - 2.11. w. – wiek,
  - 2.12. ww. – wyżej wskazany,
  - 2.13. r. – rok
  - 2.14 kon. - koniec.

XVII. Inne postanowienia.

1. W uzasadnionych przypadkach Zamawiający może, przed upływem terminu składania ofert, zmienić Zapytanie. Zmiana będzie udostępniona na stronie internetowej wskazanej w Rozdziale II ust. 4.
2. W toku badania i oceny ofert Zamawiający może żądać od potencjalnych Wykonawców wyjaśnień dotyczących treści złożonych ofert i dokumentów.
3. Zamawiający zastrzega sobie możliwość zamknięcia postępowania bez zawarcia umowy bez wskazania przyczyny, na każdym jego etapie, przy czym Wykonawcom nie przysługuje prawo roszczeń do zwrotu kosztów uczestnictwa w Zapytaniu.
4. Zamawiający zamyka postępowanie bez zawarcia umowy w przypadku gdy:

**POLSKI
ŁAD**

- 4.1. nie złożono żadnej ważnej oferty,
- 4.2. cena najkorzystniejszej oferty przekracza kwotę, jaką Zamawiający może przeznaczyć na realizację zamówienia chyba, że Zamawiający może zwiększyć tę kwotę,
- 4.3. Zamawiający stwierdził zaistnienie istotnych okoliczności, których nie można było przewidzieć wcześniej, a których zaistnienie powoduje niemożność zawarcia umowy lub jej zawarcie stało się niecelowe.
- 4.4. Zamawiający nie otrzyma środków, o których mowa w Rozdziale II ust. 14 Zapytania.
5. Informacja o wyniku postępowania zostanie przekazana Wykonawcom, którzy złożyli oferty, na wskazane przez nich adresy e-mail oraz zostanie udostępniona na stronie internetowej wskazanej w Rozdziale II ust. 4.

Załączniki:

Integralną część niniejszego Zapytania stanowią:

Załącznik nr 1 - Formularz ofertowy

Załącznik nr 2 - Projekt umowy

Załącznik nr 3 - Klauzula informacyjna dotycząca danych osobowych

Załącznik nr 4 – Wykaz osób wyznaczonych do realizacji zamówienia

Załącznik nr 5 – Wykaz wykonanych prac konserwatorskich i restauratorskich

Załącznik nr 6 - Decyzja Nr WUOZ- ZRR.5144.29.2021.EK Łódzkiego

Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków z dnia 17.03.2021 r.

Załącznik nr 7 - Program prac konserwatorskich i restauratorskich, drewniane wyposażenie prezbiterium Kościoła pw. Św. Mikołaja w Tumie XVIII.

Podpisat wraz z koleżankami

**PARAFIA RZYMSKOKATOLICKA
W TUMIE**
pw. Najświętszej Marii Panny Królowej
Tum 8, 99-100 Łęczycza
tel. 24 722 05 34, tel. 790 760 107
NIP: 775-13-15-104

ks. Radosław Sawicki
PROBOSZCZ

ks. Radosław Sawicki

Nr sprawy: 1/2024

Oferta na realizację inwestycji: Prace konserwatorskie i restauratorskie przy wyposażeniu prezbiterium Kościoła, pw. Św. Mikołaja w Tumie (XVIII w.)

Nazwa Wykonawcy .....

Siedziba Wykonawcy .....

Adres do korespondencji.....

NIP.....

Nr telefonu.....

e-mail .....

1. Oferuję realizację przedmiotu zamówienia w następującej cenie brutto:
.....zł
2. Zobowiązuję wykonać całość zamówienia w terminie do 12 miesięcy od zawarcia umowy.
3. Na wykonany przedmiot zamówienia udzielam gwarancji i rękojmi 60 miesięcy licząc od daty podpisania protokołu odbioru końcowego podpisanego przez Zamawiającego oraz przedstawiciela Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków.
4. Oświadczam, że zapoznałem się z treścią zapytania ofertowego, nie wnoszę do niego zastrzeżeń oraz uzyskałem informacje niezbędne do przygotowania oferty.
5. Oświadczam, że akceptuję warunki umowy określone w załączniku nr 2 do zapytania ofertowego i jeśli moja oferta zostanie wybrana, zobowiązuję się do zawarcia umowy w miejscu i terminie wyznaczonym przez Zamawiającego.
6. Osoby do kontaktów z Zamawiającym:

Osoba/osoby do kontaktów z Zamawiającym odpowiedzialne za wykonanie zobowiązań umowy:

..... tel. kontaktowy.....,

7. Oświadczam, że zapoznałem się z treścią Załącznika nr 3 do zapytania ofertowego dotyczącego ochrony danych osobowych w niniejszym postępowaniu.
8. Oświadczam, że wypełniłem obowiązki informacyjne przewidziane w art. 13 lub art. 14 RODO wobec osób fizycznych, od których dane osobowe bezpośrednio lub pośrednio pozyskałem w celu ubiegania się o udzielenie zamówienia publicznego w niniejszym postępowaniu.

.....
data

.....
imię i nazwisko
osoby / osób uprawnionych
do występowania w imieniu Wykonawcy

UMOWA

zawarta w dniu ....., pomiędzy Parafią Rzymskokatolicką Najświętszej Maryi Panny Królowej w Tumie z siedzibą w Tumie 8, 99-122 Góra św. Małgorzaty, NIP: 7751315104, REGON: 040029930, reprezentowaną przez

.....
zwaną „Zamawiającym”

a
..... z siedzibą w ..... (kod pocztowy.....), przy
ulicy....., wpisanym/wpisaną do Krajowego Rejestru Sądowego
prowadzonego przez ..... pod numerem: .....,
NIP.....,
REGON.....

lub ..... prowadzącym działalność gospodarczą pod nazwą
..... z siedzibą w ..... (kod pocztowy.....), przy
ulicy.....,
NIP.....,
REGON.....

lub
(imię i nazwisko).....(adres).....,
zwanym dalej „Wykonawcą”,
reprezentowanym przez:.....
łącznie zwanymi „Stronami”, a odrębnie „Stroną”.

Zważywszy, że Zamawiający, w wyniku przeprowadzonego w sposób konkurencyjny i transparentny z uwzględnieniem § 8 ust. 6 Regulaminu Naboru Wniosków o Dofinansowanie z Rządowego Programu Odbudowy Zabytków dokonał wyboru oferty Wykonawcy, której przedmiotem są **Prace konserwatorskie i restauratorskie przy wyposażeniu prezbiterium Kościoła, pw. Św. Mikołaja w Tumie (XVIII w.)**, Strony uzgadniają, co następuje:

1. Przedmiotem zamówienia są Prace konserwatorskie i restauratorskie przy wyposażeniu prezbiterium Kościoła, pw. Św. Mikołaja w Tumie (XVIII w.)

1.1. Opis inwestycji: W ramach zadania zostaną wykonane następujące prace konserwatorskie i restauratorskie przy wyposażeniu prezbiterium Kościoła pw. św. Mikołaja w tumie (XVIII w.): 1. Ołtarz Główny – elementy konstrukcyjne, elementy polichromowane ołtarza, Konstrukcja /detal snycerski złożony i srebrzony; 2. Polichromia ścienna – św. Piotr i św. Paweł (XVIII w.).

2. Kościół pw. Św. Mikołaja w Tumie, w którym znajduje się przedmiot zamówienia, został wpisany do rejestru zabytków ruchomych Województwa łódzkiego decyzją z dnia 09.02.1971 r. pod numerem rejestru B/67/1-2, B/67/11.

3. Zamawiający uprawniony jest w każdym czasie żądać od Wykonawcy informacji co do stanu realizacji zamówienia, może też wносить zalecenia i uwagi, które powinny zostać uwzględnione przez Wykonawcę.

4. Wykonawca zobowiązany jest wykonywać zamówienie zgodnie z zasadami sztuki konserwatorskiej oraz właściwymi przepisami regulującymi wykonywanie prac konserwatorskich.

5. Wykonawca oświadcza, że dysponuje odpowiednią wiedzą, umiejętnościami i doświadczeniem wymaganym w zakresie wykonania przedmiotu niniejszej Umowy oraz że posiada uprawnienia do wykonywania prac konserwatorskich i restauratorskich.

6. Prace prowadzone będą pod nadzorem właściwego miejscowo Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków.

7. Prace zostaną wykonane z materiałów Wykonawcy, odpowiadających co do jakości wymogom dla wyrobów dopuszczonych do obrotu i stosowania w konserwacji zabytków.

8. Realizując zamówienie Wykonawca jest zobowiązany do:

8.1. właściwego zabezpieczenia prac w zakresie BHP,

8.2. niezakłócania porządku trwających nabożeństw i uroczystości religijnych,

8.3. zabezpieczenia wnętrza kościoła przed zakurzeniem i zabrudzeniem wynikającym z prowadzenia prac,

8.4. wykonania prac konserwatorskich restauratorskich, badań konserwatorskich oraz zapewnienia nadzoru konserwatorskiego.

9. Szczegółowy opis przedmiotu zamówienia, dotyczący przedmiotu zamówienia, określony jest w następujących opracowaniach stanowiących załączniki do Zapytania:

- 9.1. Decyzja Nr WUOZ- ZRR.5144.29.2021.EK Łódzkiego Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków z dnia 17.03.2021 r. zwanej dalej łącznie dalej „Decyzją”,
- 9.2. Program prac konserwatorskich i restauratorskich, drewniane wyposażenie prezbiterium Kościoła pw. Św. Mikołaja w Tumie XVIII, zwanym również „Programem prac”.
10. Przedmiot zamówienia Wykonawca zobowiązuje się wykonać przy użyciu własnych materiałów, sprzętu i narzędzi.
  11. Wykonawca oświadcza, że zapoznał się z zakresem prac oraz dokonał wizji lokalnej przedmiotu zamówienia znajdującym się w Kościoła pw. Św. Mikołaja w Tumie, będących przedmiotem Umowy.
  12. Najpóźniej w dniu zawarcia niniejszej Umowy Wykonawca zawrze na czas realizacji przedmiotu zamówienia umowę ubezpieczenia od odpowiedzialności cywilnej (OC) Wykonawcy z tytułu prowadzonej działalności gospodarczej z sumą ubezpieczenia nie niższą niż wynagrodzenie Wykonawcy brutto z tytułu realizacji zamówienia.
  13. W razie zniszczenia polichromii będących przedmiotem zamówienia, Wykonawca zobowiązany jest do zapłaty odszkodowania odpowiadającego ich pełnej wartości według daty ustalenia odszkodowania.
  14. W przypadku uszkodzenia zabytku, będących przedmiotem zamówienia, Wykonawca zobowiązany jest do pokrycia kosztów związanych z ich konserwacją i odrestaurowaniem.
  15. W razie zaistnienia sytuacji wymienionych w ust. 13 – 14, Wykonawca winien jest natychmiast powiadomić o tym pisemnie Zamawiającego.
  16. Wykonawca jest zobowiązany do zapłaty odszkodowania także w przypadku niewłaściwie przeprowadzonej konserwacji i/lub restauracji dokonanej wbrew zasadom sztuki, z naruszeniem założeń Programu prac konserwatorskich, o ile jego zakres nie był zmieniany w trakcie wykonywania Umowy za zgodą Zamawiającego wyrażoną na piśmie pod rygorem nieważności, co powinno być poświadczony oddzielnym protokołem.
  17. Inwestycja pn.: Prace konserwatorskie i restauratorskie przy wyposażeniu prezbiterium Kościoła, pw. Św. Mikołaja w Tumie (XVIII w.) będzie dofinansowana z Rządowego Programu Odbudowy Zabytków ustanowionego uchwałą Rady Ministrów nr 232/2022 z dnia 23 listopada 2022 r. dla jednostek samorządu terytorialnego na zadania inwestycyjne związane z ochroną zabytków.

§ 2

1. Zamówienie należy zrealizować w terminie do 12 miesięcy od zawarcia umowy, tj. do dnia .....
2. Zamówienie zostanie uznane za zrealizowane po wykonaniu przez Wykonawcę, wszystkich prac wskazanych w Decyzji i Programie prac w zakresie wyposażenia prezbiterium kościoła pw. Św. Mikołaja w Tumie, co musi zostać potwierdzone podpisaniem protokołu końcowego odbioru przez Zamawiającego oraz przedstawiciela Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków.

§ 3

1. Wysokość wynagrodzenia brutto (wraz z podatkiem VAT) z tytułu realizacji przedmiotu Umowy wynosi: .....zł.
2. Wynagrodzenie za wykonanie przedmiotu Umowy ma charakter ryczałtowy.
3. Wynagrodzenie powyższe zawiera w sobie podatek od towarów i usług w ustawowo określonej wysokości.
4. Zapłata wynagrodzenia, Zamawiającego na podstawie Umowy będą realizowane w złotych polskich oraz dokonywane będą z uwzględnieniem przepisów obowiązującego prawa w zakresie podatku od towarów i usług.
5. Za dzień zapłaty będzie uznany dzień, w którym zostanie obciążony rachunek bankowy Zamawiającego.
6. Rozliczenie za wykonanie przedmiotu Umowy nastąpi na podstawie **jednej faktury końcowej**, która zostanie wystawiona po dokonaniu Odbioru końcowego przez Zamawiającego oraz przedstawiciela Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków.
7. Płatność wynagrodzenia za wykonanie przedmiotu umowy nastąpi po protokólnym odbiorze robót, na podstawie wystawionej przez Wykonawcę faktury, w terminie 30 dni od daty jej doręczenia Zamawiającemu, na konto wskazane na fakturze.
8. Wynagrodzenie, o którym mowa w ust. 1 obejmuje wszystkie czynności niezbędne do kompleksowego wykonania przedmiotu Umowy, w tym w szczególności związane z wykonaniem objętych Umową prac, transportem zabytków, opracowaniem wymaganej prawem dokumentacji i złożeniem jej właściwemu miejscowo Konserwatorowi Zabytków.
9. W przypadku, gdy Wykonawca wystawi za wykonanie przedmiotu zamówienia rachunek, zapisy dotyczące faktury stosuje się odpowiednio.

§ 4

1. W terminie 5 dni roboczych od dnia zawarcia Umowy Strony ustalą Harmonogram rzeczowo – finansowy, zgodnie z którym będzie realizowany przedmiot Umowy.
2. Jeżeli wprowadzenie zmian do Harmonogramu rzeczowo-finansowego nie prowadzi do wydłużenia terminu zakończenia realizacji zamówienia, ich wprowadzenie nie wymaga zmiany Umowy.
3. Zaktualizowany Harmonogram rzeczowo – finansowy zastępuje dotychczasowy Harmonogram rzeczowo – finansowy i jest wiążący dla Stron.

§ 5

1. Odbiór końcowy jest dokonywany po zakończeniu przez Wykonawcę całości prac konserwatorskich, restauratorskich i badań konserwatorskich, stanowiących przedmiot Umowy, po zgłoszeniu przez Wykonawcę zakończenia prac Zamawiającemu i Łódzkiemu Wojewódzkiemu Konserwatorowi Zabytków.
2. Odbiór końcowy jest przeprowadzany komisyjnie przy udziale upoważnionych przedstawicieli Zamawiającego oraz Łódzkiego Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków.
3. Podpisany przez Zamawiającego i przedstawiciela Łódzkiego Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków Protokół odbioru końcowego jest podstawą do dokonania końcowych rozliczeń Stron. W przypadku braku potwierdzenia terminu zakończenia robót na dzień zgłoszenia gotowości do odbioru końcowego przez Wykonawcę, naliczane są kary umowne, jeżeli został przekroczony termin, o którym mowa w § 2 ust. 1.
4. Jeżeli w toku czynności odbiorowych zostanie stwierdzone, że prace będące jego przedmiotem nie są gotowe do odbioru z powodu ich niezakończenia lub z powodu wystąpienia istotnych wad, Zamawiający może przerwać odbiór, wyznaczając Wykonawcy termin wykonania prac lub usunięcia wad, uwzględniający ich złożoność techniczną, a po jego upływie powrócić do wykonywania czynności odbioru.

§ 6

1. Oprócz odbiorów dokonywanych w celu przeprowadzenia rozliczeń pomiędzy Zamawiającym a Wykonawcą, w trakcie realizacji niniejszej Umowy będą dokonywane odbiory z udziałem Łódzkiego Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków zgodnie z Decyzją.
2. Wykonawca zgłosi wykonane prace do odbioru Łódzkiemu Wojewódzkiemu Konserwatorowi Zabytków zgodnie z postanowieniami Decyzji.

§ 7

1. Wraz z odbiorem dokumentacji powstałej w wyniku realizacji przedmiotu Umowy, zwanej dalej Dokumentacją, Zamawiający przejmuje autorskie prawa majątkowe do Dokumentacji wykonanej w ramach Umowy. W ramach przejętych praw majątkowych Zamawiający będzie mógł bez zgody Wykonawcy i bez dodatkowego wynagrodzenia na rzecz Wykonawcy oraz bez żadnych ograniczeń czasowych i ilościowych:

1.1. użytkować Dokumentację na własny użytek, w tym w szczególności przekazać Dokumentację lub dowolną jej część, także jej kopie:

- innym wykonawcom jako podstawę lub materiał wyjściowy do wykonania innych opracowań,
- innym wykonawcom jako podstawę dla wykonania lub nadzorowania prac konserwatorskich,
- stronom trzecim, zgodnie z przepisami dotyczącymi ochrony zabytków,
- instytucjom nadzorującym, kontrolującym i udzielającym dofinansowania Zamawiającemu,

1.2. wykorzystywać Dokumentację lub jej dowolną część do prezentacji,

1.3. wprowadzać Dokumentację lub jej części do pamięci komputera na dowolnej liczbie własnych stanowisk komputerowych i stanowisk komputerowych jednostek podległych,

1.4. zwielokrotnić Dokumentację lub jej części dowolną techniką,

1.5. kopiować, utrzymywać, zwielokrotnić, udostępniać, rozpowszechniać Dokumentację w postaci materialnych nośników utworu, w szczególności techniką drukarską, reprograficzną czy zapisu magnetycznego,

1.6. kopiować, utrzymywać, zwielokrotnić, udostępniać, rozpowszechniać Dokumentację w postaci cyfrowego zapisu utworu, zarówno poprzez umieszczanie utworu jako produktu multimedialnego na nośnikach materialnych jak również poprzez udostępnianie utworu jako produktu multimedialnego w sieciach teleinformatycznych (w szczególności poprzez umieszczenie utworu na serwerze, w sieci Internet, w sieci komputerowej czy pamięci RAM poszczególnych urządzeń biorących udział w przekazie internetowym),

1.7. rozpowszechniać Dokumentację zarówno w formie materialnych nośników jak i w postaci cyfrowej przez publiczne wystawianie, wyświetlanie, odtwarzanie, publiczne udostępnianie czy elektroniczne komunikowanie dzieła publiczności w taki sposób, aby każdy mógł mieć do niego dostęp w miejscu i czasie przez siebie wybranym,

- 1.8. wprowadzać do obrotu oryginał albo egzemplarze, na których Dokumentację utrwalono przez wprowadzanie do obrotu, użyczenie lub najem oryginału albo jego egzemplarzy, zarówno w formie materialnych nośników utworu jak i jego cyfrowej postaci.
2. Równocześnie z nabyciem autorskich praw majątkowych do utworów Zamawiający nabywa własność wszystkich egzemplarzy, na których utwory zostały utrwalone.
3. Wykonawca zobowiązuje się, że wykonując Umowę będzie przestrzegał przepisów ustawy z dnia 4 lutego 1994 r. – o prawie autorskim i prawach pokrewnych (t.j. Dz.U. z 2022 poz. 2509 z późn. zm) i nie naruszy praw majątkowych osób trzecich, a utwory przekaże Zamawiającemu w stanie wolnym od obciążeń prawami tych osób.
4. Wykonawca zobowiązuje się, do chwili faktycznego wydania Dokumentacji Zamawiającemu do zapewnienia na podstawie odpowiednich umów, zawartych w formie pisemnej, dysponowania prawami autorskimi do każdego utworu w zakresie określonym postanowieniami niniejszej Umowy oraz do potwierdzenia, że prawa te nie zostały, ani nie zostaną zbyte ani ograniczone w zakresie, który wyłączałby lub ograniczałby prawa Zamawiającego, jakie nabywa on na podstawie niniejszej Umowy oraz do podpisania w tym zakresie stosownego oświadczenia. W przypadku naruszenia przez Wykonawcę któregokolwiek ze zobowiązań, o których mowa w zadaniu poprzednim, Wykonawca zobowiązany będzie do pokrycia szkód poniesionych przez Zamawiającego z tego tytułu.

§ 8

1. Wykonawca udziela Zamawiającemu 60 miesięcy gwarancji jakości zgodnie ze złożoną ofertą, licząc od daty dokonania odbioru końcowego przedmiotu Umowy.
2. Gwarancja obejmuje w szczególności wszystkie wykryte wady, powstałe w czasie prawidłowego postępowania z zabytkiem, przy czym wada jest rozumiana jawne lub ukryte właściwości tkwiące w przedmiocie Umowy, każde niezgodnione z Zamawiającym: zmniejszenie wartości przedmiotu Umowy, obniżenie stopnia użyteczności przedmiotu Umowy, odstępstwo od Zapytania ofertowego, niekorzystna w stosunku do zakładanej zmiana parametrów użytkowych, wykonanie zamówienia niezgodnie z Decyzją lub Programem prac.
3. Gwarancją są objęte wady w tym: odbarwienia, łuszczenia się powierzchni, rozwarstwianie, pęknięcia, wadliwe materiały.
4. Wykonawca pokrywa koszty wszelkich napraw w okresie gwarancji, w tym koszty dojazdu, robocizny, materiałów, itp.

5. Zgłoszenie reklamacji dokonane przez Zamawiającego telefonicznie lub pocztą elektroniczną uważane będzie za doręczone i będzie wywoływać takie same skutki jak wezwanie wysłane na piśmie. Zgłoszenie będzie zawierać opis wady lub usterki.
6. Łączny czas reakcji i naprawy przez Wykonawcę nie może przekroczyć 30 dni roboczych od przekazania zgłoszenia przez Zamawiającego.
7. W uzasadnionych przypadkach na wniosek Wykonawcy, Zamawiający może ustalić inny niż wskazany w ust. 6 termin usunięcia wad, pod warunkiem, że ww. wniosek wpłynie do Zamawiającego przed upływem wyznaczonego terminu, a Zamawiający wyznaczy nowy termin i przekaze stosowną informację Wykonawcy.
8. Po usunięciu wady Wykonawca zgłasza Zamawiającemu gotowość do odbioru usunięcia wad.
9. Fakt skutecznego usunięcia wady każdorazowo wymaga potwierdzenia protokołem odbioru usunięcia wad.
10. Po dokonaniu odbioru końcowego Umowa będzie traktowana również jako dokument gwarancyjny. Jeżeli Wykonawca przekaze Zamawiającemu osobny dokument zawierający warunki gwarancji, którego postanowienia będą sprzeczne z niniejszą Umową, nie będą one obowiązujące.
11. Niezależnie od uprawnień z gwarancji Zamawiającemu przysługują uprawnienia wynikające z rękojmi za wady.
12. Uprawnienia wynikające z rękojmi lub gwarancji nie naruszają prawa Zamawiającego do dochodzenia roszczeń o naprawienie szkody w pełnej wysokości na zasadach określonych w Kodeksie cywilnym.

§ 9

1. W razie niewykonania lub nienależytego wykonania przedmiotu Wykonawca zapłaci Zamawiającemu kary umowne:

- 1.1. za odstąpienie od Umowy przez którąkolwiek ze Stron z winy Wykonawcy w wysokości 10% wynagrodzenia brutto wskazanego w § 3 ust. 1 Umowy,
- 1.2. za zwłokę w wykonaniu całości przedmiotu Umowy w wysokości 0,5% ustalonego wynagrodzenia brutto wskazanego w § 3 ust. 1 Umowy za każdy dzień zwłoki, licząc od umownego terminu jego oddania określonego w § 2 ust. 1,
- 1.3. za zwłokę w usunięciu wad stwierdzonych w okresie gwarancji lub rękojmi w wysokości 0,1% umownego wynagrodzenia brutto wskazanego w § 3 ust. 1 Umowy, za każdy dzień zwłoki, licząc od dnia wyznaczonego na usunięcie wad.

- 1.4. za niedopełnienie obowiązków wskazanych w Decyzji – w wysokości 1000,00 zł za każdy przypadek.
2. Jeżeli kara umowna z któregośkolwiek tytułu wymienionego w ust. 1 nie pokrywa poniesionej szkody, to Zamawiający może dochodzić odszkodowania uzupełniającego na zasadach ogólnych określonych przepisami Kodeksu cywilnego.
3. Roszczenia o zapłatę kar umownych z tytułu zwłoki, ustalonych za każdy rozpoczęty dzień zwłoki, stają się wymagalne:
  - 3.1. za pierwszy rozpoczęty dzień zwłoki - w tym dniu,
  - 3.2. za każdy następny rozpoczęty dzień zwłoki - odpowiednio w każdym z tych dni.
4. Zapłata kary przez Wykonawcę lub potrącenie przez Zamawiającego kwoty kary z płatności należnej Wykonawcy nie zwalnia Wykonawcy z obowiązku ukończenia wykonania przedmiotu Umowy lub jakichkolwiek innych obowiązków i zobowiązań wynikających z Umowy.
5. Termin zapłaty kary umownej wynosi 14 dni od dnia skutecznego doręczenia Wykonawcy wezwania do zapłaty. W razie opóźnienia z zapłatą kary umownej Zamawiający może żądać odsetek ustawowych za opóźnienie za każdy dzień opóźnienia.
6. Strony ustalają, że Zamawiający może w razie zwłoki w zapłacie kary potrącić należną mu kwotę z należności Wykonawcy.
7. Jeżeli nie będzie możliwości wyegzekwowania kary umownej poprzez pomniejszenie wartości faktury, kara umowna podlega zapłacie w terminie 14 dni od wezwania Strony zobowiązanej do jej zapłaty.

§ 10

1. Zamawiającemu przysługuje prawo odstąpienia od Umowy w następujących okolicznościach:
  - 1.1. jeżeli Wykonawca nie rozpoczął realizacji przedmiotu Umowy bez uzasadnionych przyczyn w ciągu 14 dni od daty od zawarcia Umowy, pomimo wezwania Zamawiającego złożonego na piśmie. Odstąpienie od Umowy w takim przypadku może nastąpić w terminie 14 dni od dnia doręczenia Wykonawcy wezwania do podjęcia prac;
  - 1.2. Wykonawca przerwał realizację przedmiotu Umowy i nieuzasadniona przerwa ta trwa dłużej niż 14 dni, oraz nie kontynuuje prac, pomimo wezwania Zamawiającego złożonego na piśmie. Odstąpienie od Umowy w takim przypadku może nastąpić w terminie 14 dni od dnia doręczenia Wykonawcy wezwania do podjęcia prac;

1.3. Wykonawca realizuje prace niezgodnie z Umową, przepisami prawa, decyzjami właściwego Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków lub Programem prac, o czym Wykonawca został poinformowany przez Zamawiającego. Odstąpienie od Umowy w takim przypadku może nastąpić w terminie 14 dni od doręczenia Wykonawcy wiadomości o powyższych okolicznościach.

2. Wykonawcy przysługuje prawo odstąpienia od Umowy, jeżeli Zamawiający odmawia bez uzasadnionej przyczyny odbioru prac - odstąpienie od Umowy w takim przypadku może nastąpić w terminie 14 dni od dnia doręczenia Zamawiającemu pisemnego wezwania do dokonania odbioru prac, chyba, że brak odbioru następuje z przyczyn niezależnych od Stron.

3. Odstąpienie od Umowy winno nastąpić w formie pisemnej pod rygorem nieważności.

§ 11

1. Wszelkie zmiany Umowy są dokonywane przez umocowanych przedstawicieli Zamawiającego i Wykonawcy w formie pisemnej w drodze aneksu Umowy, pod rygorem nieważności.

2. Jeżeli Strona uważa się za uprawnioną do żądania zmiany Umowy, zobowiązana jest do przekazania drugiej Stronie wniosku w tym zakresie wraz z opisem zdarzenia lub okoliczności stanowiących podstawę do żądania takiej zmiany.

3. Strona zobowiązana jest do dostarczenia wraz z wnioskiem, o którym mowa w ust. 2, wszelkich dokumentów oraz informacji uzasadniających żądanie zmiany Umowy, stosownie do zdarzenia lub okoliczności stanowiących podstawę żądania zmiany.

4. W terminie 5 dni roboczych od dnia otrzymania żądania zmiany, Strona powiadomi drugą Stronę o akceptacji żądania zmiany Umowy lub odpowiednio o braku akceptacji zmiany.

§ 12

1. Wszelkie spory wynikające z niniejszej Umowy lub powstające w związku z Umową będą rozstrzygane przez sąd powszechny właściwy miejscowo dla Zamawiającego, z zastrzeżeniem ust. 3.

2. Strony zobowiązują się dołożyć starań w celu polubownego załatwiania wszelkich sporów mogących wyniknąć w trakcie realizacji Umowy.

3. W przypadku zaistnienia pomiędzy Stronami sporu o roszczenia cywilnoprawne wynikającego z Umowy lub pozostającego w związku z Umową, dla którego dopuszczalne

jest zawarcie ugody, Strony Umowy zobowiązują się do poddania mediacjom lub innemu polubownemu rozwiązaniu sporu przed Sądem Polubownym przy Prokuraturii Generalnej Rzeczypospolitej Polskiej, wybranym mediatorem albo osobą prowadzącą inne polubowne rozwiązanie sporu.

4. W sprawach nieuregulowanych postanowieniami Umowy zastosowanie mają przepisy ustawy z dnia 23 kwietnia 1964 r. Kodeks cywilny, ustawy z dnia 23 lipca 2003 r. o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami oraz Rozporządzenia Ministra Kultury i Dziedzictwa Narodowego z dnia 2 sierpnia 2018 r. w sprawie prowadzenia prac konserwatorskich, prac restauratorskich i badań konserwatorskich przy zabytku wpisanym do rejestru zabytków albo na Listę Skarbów Dziedzictwa oraz robót budowlanych, badań architektonicznych i innych działań przy zabytku wpisanym do rejestru zabytków, a także badań archeologicznych i poszukiwań zabytków.

5. Umowę sporządzono w dwóch jednobrzmiących egzemplarzach – po jednym egzemplarzu dla każdej ze Stron.

Zamawiający

Wykonawca

Załączniki:

1. Zapytanie ofertowe
2. Oferta Wykonawcy
3. Decyzja Nr WUOZ- ZRR.5144.29.2021.EK Łódzkiego Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków z dnia 17.03.2021 r.
4. Program prac konserwatorskich i restauratorskich, drewniane wyposażenie prezbiterium Kościoła pw. Św. Mikołaja w Tumie XVIII.

**POLSKI
ŁĄD**

Klauzula informacyjna dotycząca danych osobowych

- Uprzejmie Państwu informujemy, że Diecezja Łowicka mając szczególnie na względzie bezpieczeństwo danych osobowych, posiada system ochrony danych, który działa na podstawie wdrożonej polityki bezpieczeństwa danych osobowych oraz procedur.
- Przetwarzanie danych osobowych w Diecezji Łowickiej, w ramach i zgodnie z działaniem Kościoła katolickiego i jego struktur, opiera się na przepisach Dekretu KEP z dnia 13 marca 2018r., które zostały dostosowane do standardów unijnego rozporządzenia, na podstawie art. 91 RODO, z uwzględnieniem Kodeksu prawa kanonicznego oraz prawa partykularnego. Działalność nie statutowa (pozakościelna) jest regulowana RODO oraz przepisami prawa powszechnie obowiązującego.

Ochrona danych osobowych w Diecezji Łowickiej

- Inspektor Ochrony Danych, e-mail: iod@lowicka.eu
- Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2016/679 z dnia 27 kwietnia 2016 r. w sprawie ochrony osób fizycznych w związku z przetwarzaniem danych osobowych i w sprawie swobodnego przepływu takich danych oraz uchylenia Dyrektywy 95/46/WE (ogólne rozporządzenie o ochronie danych osobowych) w art. 91 ust 1 oraz 2 wskazuje warunki zastosowania Rozporządzenia w Kościołach i związkach wyznaniowych.
- Kościół katolicki w swoich działaniach statutowych, na podstawie w/w artykułu jest wyłączony spod regulacji Rozporządzenia.
- Po uzyskaniu specjalnego zezwolenia Stolicy Apostolskiej z dnia 3 czerwca 2017 r. dotychczas istniejący własny system ochrony danych, zawarty w Kodeksie prawa kanonicznego z 1983 r. oraz w prawie partykularnym, Kościół katolicki dostosował do RODO poprzez Dekret ogólny w sprawie ochrony osób fizycznych w związku z przetwarzaniem danych osobowych w Kościele katolickim wydany przez Konferencję Episkopatu Polski z dnia 13 marca 2018 r. podczas 378 Zebrania Plenarnego w Warszawie, na podstawie kan. 455 Kodeksu Prawa Kanonicznego, w związku z art. 18 Statutu KEP.

Organ nadzoru Kościelny Inspektor Danych

**POLSKI
ŁAD**

- adres e-mail: kiod@episkopat.pl;
- adres pocztowy: Skwer kard. Stefana Wyszyńskiego 6, 01-015 Warszawa.

Obowiązujące przepisy prawne ochrony danych osobowych

- DEKRET- Dekret ogólny w sprawie ochrony osób fizycznych w związku z przetwarzaniem danych osobowych w Kościele katolickim wydany przez Konferencję Episkopatu Polski w dniu 13 marca 2018 r.
- KPK z 1983 r. – Kodeks Prawa Kanonicznego z 1983 r.
- RODO – Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2016/679 z dnia 27 kwietnia 2016 r. w sprawie ochrony osób fizycznych w związku z przetwarzaniem danych osobowych i w sprawie swobodnego przepływu takich danych oraz uchylenia Dyrektywy 95/46/WE (ogólne rozporządzenie o ochronie danych osobowych).
- U.O.D. – Ustawa o ochronie danych osobowych z dnia 10 maja 2018 r. (Dz.U. z 2018 r. poz. 1000 z późn. zm.).

POLSKI
ŁAD

Wykaz osób wyznaczonych do realizacji zamówienia

(1)	Imię i nazwisko osoby wyznaczonej do realizacji zamówienia (2)	Zakres czynności w ramach zamówienia (3)	Posiadane uprawnienia (4)	Posiadany staż w kierowaniu pracami konserwatorskimi i restauratorskimi przy zabytkach rejestrowych (5)	Wykształcenie (6)
1.		kierowanie pracami renowacyjnymi, konserwatorskimi i badaniami konserwatorskimi	Osoba wskazana w kolumnie (2) spełnia wymagania, o których mowa w art. 37a ustawy z dnia 23 lipca 2003 r. o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami tak/nie*	..... lat	

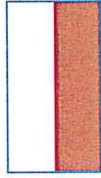
*wybrać odpowiednie

.....

**POLSKI
ŁAD**

data

imię i nazwisko osoby / osób uprawnionych
do występowania w imieniu Wykonawcy

**POLSKI
ŁAD**

Wykaz wykonanych prac konserwatorskich i restauratorskich

L.p.	Określenie nazwy zabytku, który został poddany pracom konserwatorskim i restauratorskim wraz ze wskazaniem głównego zakresu tych prac	Określenie, czy zakres prac konserwatorskich wskazanych w kolumnie (2) w kolumnie (3)	Numer wpisu do rejestru zabytków lub inne dane pozwalające na weryfikację, czy obiekt wskazany w kolumnie (2) jest zabytkiem	Data zakończenia prac konserwatorskich i restauratorskich (zgodnie z protokołem odbioru zatwierdzonym przez Wojewódzkiego Konserwatora zabytków)	Określenie adresu zabytku	Określenie nazw podmiotów/zamawiających, na rzecz których prace konserwatorskie i restauratorskie zostały wykonane
(1)	(2)	(3)	(4)	(5)	(6)	(7)
1		Tak/Nie*				
2		Tak/Nie*				
3		Tak/Nie*				
4		Tak/Nie*				
5		Tak/Nie*				
6		Tak/Nie*				

*niewłaściwe skreślić

.....

data

.....
imię i nazwisko osoby / osób uprawnionych
do występowania w imieniu Wykonawcy

Łódzki Wojewódzki Konserwator Zabytków
90-425 Łódź, ul. Piotrkowska 99

Łódź, 17-03-2021

WUOZ-ZRR.5144.29.2021.EK

POZWOLENIE NA PROWADZENIE PRAC KONSERWATORSKICH I RESTAURATORSKICH PRZY ZABYTKU WPISANYM DO REJESTRU ZABYTKÓW

Na podstawie art. 6 ust.1, pkt 2 lit a; art.7 pkt 1; art. 36 ust.1 pkt 1 oraz ust. 3 i 5, w związku z art. 89 pkt 2 ustawy z dnia 23 lipca 2003 r. o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami (t.j. Dz. U. z 2020 r., poz. 282, ze zm.; dalej: u.o.z.o.z.) i z § 12 Rozporządzenia Ministra Kultury i Dziedzictwa Narodowego w sprawie prowadzenia prac konserwatorskich, prac restauratorskich i badań konserwatorskich przy zabytku wpisanym do rejestru zabytków albo na Listę Skarbów Dziedzictwa oraz robót budowlanych, badań architektonicznych i innych działań przy zabytku wpisanym do rejestru zabytków, a także badań archeologicznych i poszukiwań zabytków z dnia 2 sierpnia 2018 r. (t.j. Dz. U. z 2021 r., poz. 81) oraz art. 104 ustawy z dnia 14 czerwca 1960 r. Kodeks postępowania administracyjnego (t.j. Dz. U. z 2020 r., poz. 256, ze zm., dalej: k.p.a.),
po rozpatrzeniu wniosku: Parafii Rzymskokatolickiej p.w. Najświętszej Marii Panny Królowej w Tumie, Tum 8, 99-100 Łęczycyca, z dnia 03.02.2021 r. (data wpływu 26.02.2021 r.), uzupełnionego dnia 10.03.2021 r., o **udzielenie pozwolenia:** na prace konserwatorskie i restauratorskie przy zabytkowym wyposażeniu: ołtarzu głównym, ambonie, belce tęczowej z grupą Pasji oraz polichromii ściany ołtarzowej z kościoła p.w. św. Mikołaja w Tumie, zgodnie z załączonym programem, opracowanym przez konserwatora dzieł sztuki Kacpra Kacprzyka;

Łódzki Wojewódzki Konserwator Zabytków pozwala:

Parafii Rzymskokatolickiej p.w. Najświętszej Marii Panny Królowej w Tumie, Tum 8, 99-100 Łęczycyca, na prowadzenie prac konserwatorskich i restauratorskich przy zabytkowym wyposażeniu tj.:

- ołtarzu głównym z XVIII w. z obrazem św. Mikołaja z pocz. XVII w. (drewno polichromowane, złocenia, srebrzenia, snycerka, stolarka, obrazy), wpisanym do rejestru zabytków ruchomych pod nr B/67/1-2, decyzją z dnia 9 lutego 1971r., znak: KL. IV-660/23/71;
- ambonie z XVI w. (?), (drewno polichromowane, snycerka, stolarka), wpisanej do rejestru zabytków ruchomych pod nr B/67/17, decyzją z dnia 9 lutego 1971r., znak: KL. IV-660/23/71;
- belce tęczowej z Grupą Pasji i napisem z XVIII w. (drewno polichromowane, snycerka), wpisanej do rejestru zabytków ruchomych pod nr B/67/26, decyzją z dnia 9 lutego 1971r., znak: KL. IV-660/23/71;
- polichromii znajdującej się na ścianie prezbiterium przy ołtarzu głównym z pocz. XIX w. (tempera, drewno), wpisanej do rejestru zabytków ruchomych pod nr B/67/11, decyzją z dnia 9 lutego 1971r., znak: KL. IV-660/23/71, z kościoła p.w. św. Mikołaja w Tumie;
- polegających na kompleksowej konserwacji i restauracji w. w. zabytków, zgodnie z załączonym do wniosku programem, opracowanym przez konserwatora dzieł sztuki: Kacpra Kacprzyka (Program prac konserwatorskich i restauratorskich. Drewniane wyposażenie prezbiterium kościoła p.w. św. Mikołaja w Tumie, Toruń 2021), oznaczonym pieczęcią urzędową organu;
- termin ważności pozwolenia: 31.12.2024 r.

Pozwolenie niniejsze udzielone zostaje na następujących warunkach:

Art. 36 ust. 3 u.o.z.o.z. oraz § 12 ust. 2 i ust. 3, Rozporządzenia Ministra Kultury i Dziedzictwa Narodowego w sprawie prowadzenia prac konserwatorskich, prac restauratorskich i badań konserwatorskich przy zabytku wpisanym do rejestru zabytków albo na Listę Skarbów Dziedzictwa oraz robót budowlanych, badań architektonicznych i innych działań przy zabytku wpisanym do

Wojewódzki Urząd Ochrony Zabytków w Łodzi
90-425 Łódź, ul. Piotrkowska 99,
tel.: (+48) 42 6317892, fax: (+48)42 6301783
e-mail: sekretariat@wuoz-lodz.pl
<http://www.wuoz-lodz.pl/bip/>
ePUAP/WUOZ-Łódź/Skrytka

Administratorem danych osobowych jest
Łódzki Wojewódzki Konserwator Zabytków. Dane przetwarzane są w celu realizacji
czynności urzędowych. Masz prawo do dostępu, sprostowania, ograniczenia
przetwarzania danych. Więcej informacji znajdziesz na stronie www.wuoz-lodz.pl
w zakładce ochrona danych osobowych lub pod numerem telefonu /(+48) 42 6317892.

rejestr zabytków, a także badań archeologicznych i poszukiwań zabytków z dnia 2 sierpnia 2018 r. (t.j. Dz. U. z 2021 r., poz. 81).

- Warunkiem wydania niniejszej decyzji jest obowiązek kierowania pracami konserwatorskimi albo samodzielnego wykonywania tych prac przez osoby spełniające wymagania o których mowa w art. 37 a ustawy o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami.
- Należy przekazać Łódzkiemu Wojewódzkiemu Konserwatorowi Zabytków imię i nazwisko i adres osoby kierującej badaniami/pracami, wraz z dokumentami potwierdzającymi posiadanie przez tę osobę kwalifikacji, o których mowa w art. 37a ust. 1 wyżej wymienionej ustawy oraz jej oświadczeniem o przyjęciu przez nią obowiązku kierowania tymi pracami albo samodzielnego wykonywania tych badań nie później niż w terminie 14 dni przed dniem rozpoczęcia prac.
- Należy zawiadomić Łódzkiego Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków o terminie rozpoczęcia i zakończenia wskazanych w pozwoleniu prac.
- Należy zawiadomić Łódzkiego Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków o terminie podjęcia określonych czynności związanych z udzielonym pozwoleniem - po rozpoznaniu obiektu i wykonaniu badań przed przystąpieniem do usuwania wtórnych warstw, przynajmniej 3 dni przed rozpoczęciem tych czynności.
- Szczegółowe kwestie formalne i merytoryczne, nierozwiązane w programie załączonym do wniosku o udzielenie niniejszego pozwolenia, wymagają rozstrzygnięcia na piśmie w porozumieniu z Łódzkim Wojewódzkim Konserwatorem Zabytków.
- Należy niezwłocznie zawiadomić Łódzkiego Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków o zagrożeniach lub nowych okolicznościach ujawnionych w trakcie prowadzenia wskazanych w pozwoleniu prac, które mogą mieć wpływ na stan zachowania zabytku.
- Postępowanie w sprawie wydanego pozwolenia może zostać wznowione, cofnięte lub zmienione w drodze decyzji, jeżeli w trakcie wykonywanych prac konserwatorskich określonych w pozwoleniu, wystąpiły nowe fakty i okoliczności, mogące doprowadzić do uszkodzenia lub zniszczenia zabytku (art. 47 u.o.z.o.z.).
- W zakresie prowadzenia dokumentacji przebiegu prac i ich wyników zobowiązuję wykonawcę do wykonywania dokumentacji fotograficznej rejestrującej poszczególne fazy prac, w sposób pozwalający na jednoznaczną identyfikację i przestrzenną lokalizację prowadzonych działań, użytych materiałów oraz dokonanych odkryć.
- Po zakończeniu prac w terminie 3 miesięcy od dnia ich zakończenia, należy przekazać dokumentację konserwatorską, zgodną z standardami określonymi w załączniku nr 1 do rozporządzenia Ministra Kultury i Dziedzictwa Narodowego z dnia 2 sierpnia 2018 r., Łódzkiemu Wojewódzkiemu Konserwatorowi Zabytków.
- Łódzki Wojewódzki Konserwator Zabytków uczestniczy w odbiorze częściowym lub końcowym wykonanych prac, sprawdzając zgodność z udzielonym pozwoleniem.

Uzasadnienie

Parafia Rzymskokatolicka p.w. Najświętszej Marii Panny Królowej w Tumie, Tum 8, 99-100 Łęczycza, reprezentowana przez Proboszcza, Ks. Piotra Nowaka zwróciła się z wnioskiem o udzielenie pozwolenia na prace konserwatorskie i restauratorskie przy zabytkowym wyposażeniu prezbiterium tj.: ołtarzu głównym, ambonie, belce tęczowej z Grupą Pasji oraz polichromii ściany ołtarzowej z kościoła p.w. św. Mikołaja w Tumie. Złożony dnia 26.02.2021 r. wniosek, został uzupełniony dnia 10.03.2021 r.

W toku postępowania ustalono, że zabytki będące przedmiotem planowanych prac stanowią własność Parafii Rzymskokatolickiej p.w. Najświętszej Marii Panny Królowej w Tumie, a osobą upoważnioną do reprezentowania Parafii jest Proboszcz, Ks. Piotr Nowak.

Ołtarz główny z XVIII w. z obrazem św. Mikołaja z XVII w., polichromie ścienne z pocz. XIX w., ambona z XVI(?) w., belka tęczowa z Grupą Pasji oraz napisem z XVIII w. (drewno polichromowane, stolarka, snycerka, złocenia, srebrzenia, obrazy), są wpisane do rejestru zabytków ruchomych pod nr B/67/1-2,11,17,26, w związku z powyższym prace konserwatorskie i

Wojewódzki Urząd Ochrony Zabytków w Łodzi
90-425 Łódź, ul. Piotrkowska 99,
tel.: (+48) 42 6317892, fax: (+48) 42 6301783
e-mail: sekretariat@wuoz-lodz.pl
<http://www.wuoz-lodz.pl/bip/>
ePUAP:/WUOZ-Lodz/Skrytka

Administratorem danych osobowych jest
Łódzki Wojewódzki Konserwator Zabytków. Dane przetwarzane są w celu realizacji
czynności urzędowych. Masz prawo do dostępu, sprostowania, ograniczenia
przetwarzania danych. Więcej informacji znajdziesz na stronie www.wuoz-lodz.pl
w zakładce ochrona danych osobowych lub pod numerem telefonu /(+48) 42 6317892.

restauratorskie oraz wszelkie działania, które mogłyby prowadzić do naruszenia substancji lub zmiany wyglądu zabytku wymagają uzyskania pozwolenia Łódzkiego Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków.

W trakcie prowadzonego postępowania administracyjnego zgodnie z art. 10 par. 2 organ odstąpił od zasady określonej w par. 1 czyli obowiązku zapewnienia stronom czynnego udziału w każdym stadium postępowania, ze względu na panujący stan zagrożenia epidemicznego (ustawą z dn. 2. 02. 2020 r. o szczególnych rozwiązaniach związanych z zapobieganiem, przeciwdziałaniem i zwalczaniem COVID-19, innych chorób zakaźnych oraz wywołanych nimi sytuacji kryzysowej (Dz. U. z 2020 r. poz. 374 z póź. zm.) oraz złożone oświadczenie o rezygnacji z możliwości zapoznawania się z aktami, w związku z powyższym sprawę rozpoznano w oparciu o posiadane materiały.

Drewniany kościół parafialny p.w. św. Mikołaja w Tumie został wzniesiony w 1761 r. w konstrukcji zrębowej. Prezbiterium kościoła zdobi barokowy ołtarz główny z obrazami Matki Boskiej i św. Mikołaja oraz malowane (na belkach zrębowych prezbiterium) bramki z postaciami św. Apostołów Piotra i Pawła. W prezbiterium kościoła eksponowana jest również ambona, przypuszczalnie przeniesiona z archikolegiaty i stanowiąca komplet z XVI w. późnogotyckimi stallami. Całość zamyka belka tęczowa z napisem i Grupą Pasji. Na zły stan zachowania zabytków miały wcześniejsze nefachowe naprawy, degradacja biologiczna drewna oraz działanie wody opadowej spowodowane nieszczelnością pokrycia dachowego. Ze względu na wyjątkową wartość zabytków i ich zły stan zachowania, na wniosek parafii była wydana decyzja WKZ z dnia 17.04.2019 r., znak: WUOZ-ZRR.5144.49.2019.KS, dotycząca belki tęczowej z Grupą Pasji, ważna do 31 grudnia 2020 r. Prace konserwatorskie w oparciu o w. w. decyzję nie zostały podjęte.

W trakcie prowadzonego postępowania poddano analizie przedłożony program prac dotyczący konserwacji i restauracji ołtarza głównego, ambony, belki tęczowej z Grupą Pasji i polichromii prezbiterium z kościoła p.w. św. Mikołaja w Tumie, opracowany przez konserwatora dzieł sztuki Kacpra Kacprzyka, stwierdzając, iż celem planowanych działań konserwatorskich jest powstrzymanie procesów postępującej destrukcji i poprawa stanu zachowania zabytków poprzez: demontaż, wstępne oczyszczenie powierzchni, zabezpieczenie i przewiezienie do pracowni, wykonanie zabiegów dezynfekcji i dezynsekcji, rozpoznanie obiektów (stratygrafia, budowa technologiczna) usunięcie zanieczyszczeń, wtórnych powłok malarskich, nefachowych napraw, kitów (mechanicznie i chemicznie po wykonaniu prób), oraz naprawy stolarskie konstrukcji, klejenie, uzupełnienie i wzmocnienie strukturalne drewna, podklejenie odspajających się warstw technologicznych gruntów i polichromii. Prace restauratorskie mają na celu przywrócenie właściwego odbioru estetycznego i pełni walorów ekspozycyjnych, w szczególności poprzez uzupełnienie ubytków i wyeksponowanie oryginalnej kolorystyki, pozwalającej odtworzyć właściwą kompozycję i prawidłowy odbiór estetyczny zabytkowego wyposażenia tj.: ołtarza głównego, ambony, belki tęczowej z Grupą Pasji oraz polichromii zachowanej na ścianach prezbiterium obok ołtarza głównego. Podczas prac konserwatorskich pełnej konserwacji zostaną poddane obrazy znajdujące się w ołtarzu głównym. Wszystkie obiekty po konserwacji powrócą na swoje pierwotne miejsce. Zrealizowanie przez Wykonawcę zaproponowanego zakresu prac konserwatorskich i restauratorskich pozwoli powstrzymać postępujące procesy destrukcyjne i zlikwidować ich skutki, przywracając zabytkowym obiektom eksponowanym w prezbiterium kościoła p.w. św. Mikołaja w Tumie należyty stan zachowania oraz pełnię wartości artystycznych, historycznych i zabytkowych.

Mając na uwadze cytowane na wstępie niniejszej decyzji przepisy Ustawy z dnia 23 lipca 2003 r., o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami, które w związku z tego typu pracami nakładają na właściciela obiektu zabytkowego obowiązek uzyskania pozwolenia na ich wykonanie od Łódzkiego Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków, należało orzec jak w rozstrzygnięciu.

Pouczenie

1. Od niniejszej decyzji przysługuje odwołanie do Ministra Kultury, Dziedzictwa Narodowego i Sportu, za pośrednictwem Łódzkiego Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków, w terminie 14 dni od daty jej doręczenia (art. 127 § 1 i 2, art. 129 § 1 i 2 k.p.a.);
2. Łódzki Wojewódzki Konserwator Zabytków stwierdza wygaśnięcie decyzji, jeżeli decyzja została wydana z zastrzeżeniem dopełnienia przez stronę określonego warunku, a strona nie

Wojewódzki Urząd Ochrony Zabytków w Łodzi
90-425 Łódź, ul. Piotrkowska 99.
tel.: (+48) 42 6317892, fax: (+48) 42 6301783
e-mail: sekretariat@wuoz-lodz.pl
<http://www.wuoz-lodz.pl/bip/>
ePUAP: /WUOZ-Lodz/Skrytka

Administratorem danych osobowych jest
Łódzki Wojewódzki Konserwator Zabytków. Dane przetwarzane są w celu realizacji
czynności urzędowych. Masz prawo do dostępu, sprostowania, ograniczenia
przetwarzania danych. Więcej informacji znajdziesz na stronie www.wuoz-lodz.pl
w zakładce ochrona danych osobowych lub pod numerem telefonu /(+48) 42 6317892.

- dopełniła tego warunku (art.162 § 1 pkt 2 k.p.a.);
3. Łódzki Wojewódzki Konserwator Zabytków uchyli decyzję, jeżeli została ona wydana z zastrzeżeniem dopełnienia określonych czynności, a strona nie dopełniła tych czynności w wyznaczonym terminie (art.162 § 2 k.p.a.);
  4. Obowiązki nałożone na mocy decyzji w razie ich niewykonania podlegają egzekucji w trybie przepisów ustawy z dnia 17 czerwca 1966 roku o postępowaniu egzekucyjnym w administracji (t.j.; Dz. U. z 2020 r., poz. 1427, ze zm.) w trybie właściwym dla egzekucji obowiązków o charakterze niepieniężnym (możliwe jest nałożenie grzywny w celu przymuszenia);
  5. Postępowanie w sprawie wydanego pozwolenia może zostać wznowione, a pozwolenie cofnięte lub zmienione w drodze decyzji, jeżeli w trakcie wykonywania badań określonych w pozwoleniu, wystąpiły nowe fakty i okoliczności, mogące doprowadzić do uszkodzenia lub zniszczenia zabytku (podstawa: art. 47 u.o.z.o.z);
  6. Łódzki Wojewódzki Konserwator Zabytków może, w przypadku stwierdzenia, że prace zostały wykonane w sposób odbiegający od zakresu i warunków pozwolenia, wydać decyzję nakazującą przywrócenie zabytku do poprzedniego stanu lub nałożyć obowiązek podjęcia określonych czynności w celu doprowadzenia zabytku do jak najlepszego stanu we wskazany sposób i określonym terminie (art. 45 u.o.z.o.z).
  7. Kto podejmuje działania, o których mowa w art. 36 ust. 1 pkt 1-5, niezgodnie z zakresem lub warunkami określonymi w pozwoleniu wojewódzkiego konserwatora zabytków, podlega karze pieniężnej w wysokości od 500 do 500000 zł (art. 107d ust. 2 u.o.z.o.z);
  8. W trakcie biegu terminu do wniesienia odwołania strona może zrzec się prawa do wniesienia odwołania wobec organu administracji publicznej, który wydał decyzję. Z dniem doręczenia organowi administracji publicznej oświadczenia o zrzeczeniu się prawa do wniesienia odwołania przez ostatnią ze stron postępowania, decyzja staje się ostateczna i prawomocna (art. 127a § 1 pkt 2 k.p.a.);
  9. Decyzja podlega wykonaniu przed upływem terminu do wniesienia odwołania, jeżeli jest zgodna z żądaniem wszystkich stron lub jeżeli wszystkie strony zrzekły się prawa do wniesienia odwołania (art. 130 § 4 k.p.a.);
  10. Decyzja niniejsza nie zwalnia z konieczności posiadania innych zezwoleń wymaganych prawem.

Z-CIA ŁÓDZKIEGO WOJEWÓDZKIEGO
KONSERWATORA ZABYTKÓW

Anna Michalak

Załączniki:

1. Program prac konserwatorskich i restauratorskich.
2. Obowiązek informacyjny.

Otrzymują:

1. Parafia Rzymskokatolicka p.w. Najświętszej Marii Panny Królowej w Tumie, Tum 8, 99-100 Łęczyca.
2. a/a.

Do wiadomości:

1. Kuria Diecezjalna Łowicka, Stary Rynek 20, 99-400 Łowicz.
2. Kacper Kacprzyk – autor programu.

Opłatę skarbową w wysokości 82 zł uiszczono na rachunek 08 1560 0013 2025 0305 5133 0016., Ustawa o opłacie skarbowej z dnia 16 listopada 2006 r. (t. j. Dz. U z 2020 r., poz. 1546, ze zm.)
Sprawę prowadzi Ewa Kozolup tel.: 42/ 635 80 04, mail: sekretariat@wuoz-lodz.pl

Wojewódzki Urząd Ochrony Zabytków w Łodzi
90-425 Łódź, ul. Piotrkowska 99,
tel.: (+48) 42 6317892, fax: (+48)42 6301783
e-mail: sekretariat@wuoz-lodz.pl
<http://www.wuoz-lodz.pl/bip/>
ePUAP:/WUOZ-Lodz/Skrytka

Administratorem danych osobowych jest
Łódzki Wojewódzki Konserwator Zabytków. Dane przetwarzane są w celu realizacji
czynności urzędowych. Masz prawo do dostępu, sprostowania, ograniczenia
przetwarzania danych. Więcej informacji znajdziesz na stronie www.wuoz-lodz.pl
w zakładce ochrona danych osobowych lub pod numerem telefonu /(+48) 42 6317892.

PROGRAM PRAC KONSERWATORSKICH I RESTAURATORSKICH

DREWNIANE WYPOSAŻENIE PREZBITERIUM

KOŚCIÓŁA p.w. ŚW. MIKOŁAJA W TUMIE XVIII w.

Opracowanie:

Kacper Kacprzak - Dyplomowany Konserwator Dzieł Sztuki

Toruń, 2021

PROGRAM PRAC OBJĘTY PRAWAMI AUTORSKIMI

SPIS TREŚCI

1.0. AMBONA GOTYCKA pocz.(XVI w.)

- 1.1. KARTA IDENTYFIKACYJNA ZABYTKU I DOKUMENTACJI
- 1.2. PRZEDMIOT I ZAKRES OPRACOWANIA, OPIS OBIEKTU
- 1.3. OCENA STANU ZACHOWANIA I PRZYCZYNY ZNISZCZEŃ
- 1.4. CEL ORAZ ZAŁOŻENIA KONSERWACJI I RESTAURACJI – PROJEKT KONSERWATORSKI
- 1.5. OGÓLNY PROGRAM PRAC KONSERWATORSKICH
- 1.6. SZCZEGÓŁOWY PROGRAM PRAC KONSERWATORSKICH

2.0. OŁTARZ GŁÓWNY (XVIII w.)

- 2.1. KARTA IDENTYFIKACYJNA ZABYTKU I DOKUMENTACJI
- 2.2. PRZEDMIOT I ZAKRES OPRACOWANIA, OPIS OBIEKTU
- 2.3. OCENA STANU ZACHOWANIA I PRZYCZYNY ZNISZCZEŃ
- 2.4. CEL ORAZ ZAŁOŻENIA KONSERWACJI I RESTAURACJI – PROJEKT KONSERWATORSKI
- 2.5. OGÓLNY PROGRAM PRAC KONSERWATORSKICH
- 2.6. SZCZEGÓŁOWY PROGRAM PRAC KONSERWATORSKICH

3.0. BELKA TĘCZOWA (XVIII w.)

- 3.1. KARTA IDENTYFIKACYJNA ZABYTKU I DOKUMENTACJI
- 3.2. PRZEDMIOT I ZAKRES OPRACOWANIA, OPIS OBIEKTU
- 3.3. OCENA STANU ZACHOWANIA I PRZYCZYNY ZNISZCZEŃ
- 3.4. CEL ORAZ ZAŁOŻENIA KONSERWACJI I RESTAURACJI – PROJEKT KONSERWATORSKI
- 3.5. OGÓLNY PROGRAM PRAC KONSERWATORSKICH
- 3.6. SZCZEGÓŁOWY PROGRAM PRAC KONSERWATORSKICH

4.0. POLICHROMIA ŚCIENNA (XVIII w.)

- 4.1. KARTA IDENTYFIKACYJNA ZABYTKU I DOKUMENTACJI
- 4.2. PRZEDMIOT I ZAKRES OPRACOWANIA, OPIS OBIEKTU
- 4.3. OCENA STANU ZACHOWANIA I PRZYCZYNY ZNISZCZEŃ
- 4.4. CEL ORAZ ZAŁOŻENIA KONSERWACJI I RESTAURACJI – PROJEKT KONSERWATORSKI
- 4.5. OGÓLNY PROGRAM PRAC KONSERWATORSKICH
- 4.6. SZCZEGÓŁOWY PROGRAM PRAC KONSERWATORSKICH

FAZA DOKUMENTACJI: Projekt konserwatorski, Program prac konserwatorskich.

ADRES:

Parafia Archikolegiacka NMP Królowej, Tum 8, 99-100 Łęczycza.

INWESTOR:

Parafia Archikolegiacka NMP Królowej, Ks. Prob. Piotr Nowak

AUTOR OPRACOWANIA: Kacper Kacprzak – dyplomowany konserwator dzieł sztuki;

nr dypl. 1400/179697/2015/UMK

DATA I MIEJSCE WYKONANIA: Luty 2021, Toruń

LICZBA STRON TEKSTU: 21

DOKUMENTACJA FOTOGRAFICZNA: Zdjęcia w formie cyfrowej (JPEG)

1.0. AMBONA GOTYCKA pocz.(XVI w.)

1.1. KARTA IDENTYFIKACYJNA ZABYTKU I DOKUMENTACJI

OBIEKT: Ambona gotycka

TECHNIKA ORYGINAŁU: Obiekt drewniany (drewno liściaste), najprawdopodobniej konstrukcja dębowa bądź olcha, detal rzeźbiony drewno lipowe. Płyciny polichromowane. Drewno pokostowane.

AUTOR: Nieznany

DATOWANIE: pocz. XVI w.

NR. REJESTRU ZABYTKÓW: 67/17 9.II.71

1.2. PRZEDMIOT I ZAKRES OPRACOWANIA

Ambona wolnostojąca o konstrukcji ramowo-płycinowej, pierwotnie przyścienna. Konstrukcję ramową połączono na czopy, a cienkie płyciny osadzono w ramie. Płyciny zwieńczone kostkowaniem. Profile ram i trzech płycin bogato zdobione, wykonane przy użyciu strugów i dłut o urozmaiconych kształtach ostrzy. Kolorystyka płycin polichromowanych o zawężonej paletce barwnej (czerwień oraz zieleń). W płycinach rzeźbione motywy maswerkowe, wici roślinne, plecionki wici ostu.

1.3. OCENA STANU ZACHOWANIA I PRZYCZYNY ZNISZCZEŃ

Obiekt zachowany w stanie katastrofalnym - technicznym oraz konstrukcyjnym. Widoczne silne ingerencje w zabytkową tkanę oryginału. Silne uszkodzenia mechaniczne pierwotnie eksponowanych elementów w drewnie (najprawdopodobniej pokostowanych). Odwrocie na całej płaszczyźnie jest silnie zbrudzone, przemalowane. Widoczne liczne ubytki detalu snycerskiego. Drewno nosi ślady żerowania owadów. Kołki drewniane wykorzystane do łączenia silnie zdegradowane. Przemalowania lica usunięte w nieprofesjonalny a nawet naganny sposób!. Usuwanie przemalowań wykonano najprawdopodobniej szlifierką kątową powodując liczne ubytki w powierzchni drewna, a także w większości niszcząc pierwotną zaprawę wraz z polichromią. Pozostałości warstwy malarskiej z dobrą przyczepnością do zaprawy jak i podłoża drewnianego. Powierzchnia malatury mocno zabrudzona. Po

obserwacji w świetle VIS/UV stwierdza się iż zabrudzenia mają charakter tłusty jak i chudy. Większość zabrudzeń to osadzony kurz z czasem wklejony wskutek kondensacji pary wodnej.

1.4. CEL ORAZ ZAŁOŻENIA KONSERWACJI I RESTAURACJI – PROJEKT KONSERWATORSKI

Celem prac konserwatorskich i restauratorskich jest zahamowanie dalszego procesu destrukcji oraz w dalszej części przywrócenie wartości estetycznych. Obiekt pierwotnie pełnił funkcję sakralną, obecnie jest elementem wyposażenia drewnianego eksponowanego jako świadek historii. Obecny **stan** wizualny jak i **techniczny wymaga pilnej!** ingerencji ratunkowej hamujące dalsze procesy destrukcji. Ambona detalem snycerskim oraz stylistyką analogiczna do stalli znajdujących się w pobliskiej Kolegiacie, dlatego można domniemać iż obiekt pierwotnie był elementem wyposażenia Archikolegiaty. Wszelkie działania, projektowe, konserwatorsko-restauratorskie mające na celu przywrócenie odpowiedniego stanu zachowania obiektu winny być przeprowadzane z poszanowaniem oryginalnej tkanki zabytkowej i z uzgodnieniem z przedstawicielami Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków w Łodzi.

1.5. PROGRAM PRAC KONSERWATORSKICH

Przed przystąpieniem do działań konserwatorskich należy przeprowadzić następujące czynności:

1. Obserwacja w świetle (bocznym i rozproszonym) widzialnym oraz UV w celu zbadania problematyki przebiegu prac konserwatorskich.
2. Przeprowadzenie prac odkrywkowych wraz z pobraniem próbek stratygraficznych polichromii i podłoża w celu ustalenia rodzaju użytych materiałów, w poszczególnych warstwach. Badania pozwolą również na ustalenie materiałów malarskich, grubości poszczególnych warstw ich przejrzystości i charakteru granic między warstwami.

3. Wykonanie badań mikroskopowych na pobranych próbkach przekrojów stratygraficznych celem identyfikacji charakterystyki podłoża, spoiw, charakteru warstwy malarskiej oraz ustalenie chronologiczne warstw.
4. Wykonanie dokumentacji fotograficznej stanu zachowania, na każdym etapie prac.
5. Końcowym etapem prac konserwatorsko-restauratorskich będzie sporządzenie dokumentacji technologicznej obrazującej wizualnie oraz merytorycznie przebieg całości prac a także zastosowanych materiałów.

1.6. SZCZEGÓŁOWY PROGRAM PRAC KONSERWATORSKICH

1. Po wstępnej obserwacji i wykonaniu dokumentacji stanu zachowania zdemontować ruchome elementy, zabezpieczyć (folia ochronna bąbelkowa) i przewieźć w stanie nienaruszonym do pracowni.
2. Następnie należy oczyścić wstępnie z brudu i kurzu gumkami, miękkimi pędzelkami szczeciniowymi, wacikami nasączonymi wodą z środkami powierzchniowo czynnymi (metodą rolowania) czy enzymatycznie. W przypadku nieskuteczności tych metod należy wykonać doczyszczenie silniejszymi rozpuszczalnikami.
3. W dalszej kolejności należy wykonać dezynfekcję i dezynsekcję wszystkich odkrytych zaatakowanych drewnianych elementów w celu wyeliminowania ew. czynnych larw owadów, technicznych szkodników drewna przy pomocy preparatów owadobójczych (xirein) metodą pędzlowania, natryskową, iniekcyjną.
4. Wzmocnić zdegradowane elementy drewniane 7% - 15 % roztworem paraloidu B 72 w toluenie. (100% akrylowa żywica na bazie metakrylanu etylu i akrylanu metylu w toluenie) metodą pędzlowania, iniekcji, kąpeli lub próżniowo w zależności od destrukcji drewna. Należy zastosować dwa rodzaje stężeń roztworów: kilkunastoprocentowy daje maksymalną migrację w strukturę drewna, kilkuprocentowa zwiększa lepkość impregnatu w fazie końcowej.
6. Następnym etapem będzie usunięcie wtórnych nawarstwień tj. ewentualnych nieoryginalnych i wadliwie wykonanych napraw stolarki.
7. Po usunięciu wtórnych napraw po dodatkowych oględzinach wzmocnić silnie zdegradowane fragmenty zastępując je drewnianymi flekami z zastosowaniem gatunku drewna identycznego z oryginałem, zachowując kierunek włókien (etap konsultowany z inspektorem WKZ w Łodzi).

8. Ruchome, niestabilne fragmenty należy wzmocnić. Poprawiając stabilność konstrukcji i łączy stosować kleje epoksydowe które nie wykazują silnego skórczu oraz na bazie Polioctanu Winyłu.
9. Głębsze ubytki w konstrukcji drewna należy wypełnić za pomocą kitu żywicy dwuskładnikowej – Araldite SV/HV 36.
10. Uzupełnienia ubytków należy opracować a następnie przygotować do scalenia warstwy malarskiej nakładając na elementy powierzchni polichromowanych płyt buforowej warstwy werniksu retuszarskiego.
11. Powierzchnie malarskie po werniksowaniu opracowanych kitów należy scalić warstwą malarską metodą punktowania scalającego, bądź w przypadku większych powierzchni ubytków metodą rekonstrukcji. Dostosowując farby charakterystyką i właściwościami fizykochemicznymi do oryginału (Farby ketonowo- żywiczne).
12. Powierzchnie punktowane należy zabezpieczyć ochronną warstwą werniksu.
13. Elementy drewniane zabezpieczyć metodą olejowania bądź pokostowania.
14. Przygotowanie do transportu i przewiezienie obiektu oraz montaż in situ.

2.0 OLTARZ GŁÓWNY (XVIII w.)

2.1. KARTA IDENTYFIKACYJNA ZABYTKU I DOKUMENTACJI

OBIEKT: Ołtarz główny

TECHNIKA ORYGINAŁU: Obiekt drewniany, najprawdopodobniej konstrukcja z drewna iglastego, detal rzeźbiony drewno lipowe, złożony-srebrzony. Architektura pokryta zaprawą kredowo-klejową, polichromowana. Obraz z przedstawieniem św. Mikołaja-tłusta tempera malowana na desce drewnianej. Obraz z przedstawieniem Matki Boskiej- malarstwo olejne na płótnie lnianym. Antepedium polichromowane z dekoracją florystyczną.

AUTOR: Nieznany

DATOWANIE: XVIII w. (barok)

NR. REJESTRU ZABYTKÓW: 67/17 118/1 9.02.1971

2.2. PRZEDMIOT I ZAKRES OPRACOWANIA

Ołtarz fasadowy, przyścienny z polichromią w formie marmoryzacji z detalem oraz ornamentyką drewnianą złożoną oraz srebrzoną. Antepedium z malaturą barwną, tło: błękitne, dekoracja florystyczna wielobarwna. Po środku dwie korony i inskrypcja łacińska: *SOLI/DEO/GLORIA*. W retabulum obraz z przedstawieniem św. Mikołaja, po bokach kolumnada zwieńczona gierowanym gzymsem. Ołtarz zwieńczony obrazem z przedstawieniem Matki Boskiej z Dzieciątkiem. Detal snycerski w formie wolut, rozet motywów z liśćmi akantu- ze złoceniem oraz srebrzeniem, foliami metalowymi.

2.3. OCENA STANU ZACHOWANIA I PRZYCZYNY ZNISZCZEŃ

Obiekt zachowany w złym stanie technicznym oraz konstrukcyjnym. Widoczne ślady przebytych ingerencji (wtórna polichromia). Odwrocie na całej płaszczyźnie jest silnie zabrudzone, przemalowane. Detal snycerski- złożony, srebrzony we względnie dobrym stanie zachowania. Silne Zabrudzenia mają charakter tłusty jak i chudy. Część zabrudzeń to osadzony kurz z czasem wklejony wskutek kondensacji pary wodnej.

OBRAZ „MATKA BOSKA Z DZIECIĄTKIEM”

Obraz w prostokątnej ramie osadzony w centralnej części zwieńczenia ołtarza. Przedstawienie Matki Boskiej z dzieciątkiem kompozycyjnie umiejscowione w owalu. Postać Matki Bożej okala namalowana bogato zdobiona rama?. Dookoła motywy florystyczne oraz najprawdopodobniej kiści winogron i innych płodów ziemi. Werniks „zaślepnięty” dlatego ikonografia trudna do odczytania.

2.4. CEL ORAZ ZAŁOŻENIA KONSERWACJI I RESTAURACJI – PROJEKT KONSERWATORSKI

Celem prac konserwatorskich i restauratorskich jest zahamowanie dalszego procesu destrukcji oraz w dalszej części przywrócenie wartości estetycznych. Obiekt pierwotnie pełnił funkcję sakralną, obecnie jest elementem wyposażenia drewnianego prezbiterium XVIII wiecznego kościoła p.w. Św. Mikołaja i jest eksponowany jako świadek historii. obecny stan wizualny jak techniczny wymaga szybkiej ingerencji ratunkowej hamującej dalsze procesy destrukcji. Wszelkie działania, projektowe, konserwatorsko-restauratorskie mające na celu przywrócenie odpowiedniego stanu zachowania obiektu winny być przeprowadzane z poszanowaniem oryginalnej tkanki zabytkowej i z uzgodnieniem inspektorów WKZ w Łodzi.

2.5. PROGRAM PRAC KONSERWATORSKICH

Przed przystąpieniem do działań konserwatorskich należy przeprowadzić następujące czynności:

1. Obserwacja w świetle (bocznym i rozproszonym) widzialnym oraz UV w celu zbadania problematyki przebiegu prac konserwatorskich.
2. Przeprowadzenie prac odkrywkowych wraz z pobraniem próbek stratygraficznych polichromii i podłoża w celu ustalenia rodzaju użytych materiałów, w poszczególnych warstwach. Badania pozwolą również na ustalenie materiałów malarskich, grubości poszczególnych warstw ich przejrzystości i charakteru granic między warstwami.

3. Wykonanie badań mikroskopowych na pobranych próbkach przekrojów stratygraficznych celem identyfikacji charakterystyki podłoża, spoiw, charakteru warstwy malarskiej oraz ustalenie chronologiczne warstw.
4. Wykonanie dokumentacji fotograficznej stanu zachowania, na każdym etapie prac.
5. Końcowym etapem prac konserwatorsko-restauratorskich będzie sporządzenie dokumentacji technologicznej obrazującej wizualnie oraz merytorycznie przebieg całości prac a także zastosowanych materiałów.

2.6. SZCZEGÓŁOWY PROGRAM PRAC KONSERWATORSKICH

KONSTRUKCJA/DETAL SNYCERSKI

1. Po wstępnej obserwacji i wykonaniu dokumentacji stanu zachowania zdemontować ruchome elementy, zabezpieczyć (folia ochronna bąbelkowa) i przewieźć w stanie nienaruszonym do pracowni.
2. Następnie należy oczyścić wstępnie z brudu i kurzu pędzelkami o różnej twardości, gumki silikonowe, wacikami nasączonymi wodą z detergentem, czy enzymatycznie, metodą rolowania. W przypadku nieskuteczności tych metod należy wykonać doczyszczanie silniejszymi rozpuszczalnikami (po wcześniejszych próbach np. aceton, alkohol etylowy, benzyna lakowa).
3. W dalszej kolejności należy wykonać dezynfekcję i dezynsekcję wszystkich odkrytych zaatakowanych drewnianych elementów w celu wyeliminowania ew. czynnych larw owadów, technicznych szkodników drewna przy pomocy preparatów owadobójczych (xirein) metodą pędzlowania, natryskową, iniekcyjną.
4. Wzmocnić zdegradowane elementy drewniane 7% - 15 % roztworem paraloidu B 72 w toluenie. (100% akrylowa żywica na bazie metakrylanu etylu i akrylanu metylu w toluenie) metodą pędzlowania, iniekcji, kąpeli lub próżniowo w zależności od destrukcji drewna. Należy zastosować dwa rodzaje stężeń roztworów: kilkunastoprocentowy daje maksymalną migrację w strukturę drewna, kilkuprocentowa zwiększa lepkość impregnatu w fazie końcowej.
6. Następnym etapem będzie usunięcie wtórnych przemalowań, nakładów gruntu i szpachli a także ewentualnych nieoryginalnych i wadliwie wykonanych napraw stolarki, metodą chemiczną i mechaniczną.

7. Po usunięciu wtórnych napraw należy ubytki w drewnie - po dodatkowych oględzinach uzupełnić zastępując je drewnianymi flekami z zastosowaniem gatunku drewna identycznego z oryginałem, zachowując kierunek włókien
8. Ruchome, niestabilne fragmenty należy wzmocnić: stabilność konstrukcji-klejenie, wzmocnienie połączeń.
9. Głębsze ubytki w konstrukcji drewna należy wypełnić za pomocą kitu żywicy dwuskładnikowej – araldite SV/HV 36.
10. Uzupełnienia ubytków należy opracować a następnie przygotować do scalenia warstwy malarskiej nakładając na elementy powierzchni polichromowanych płycin buforowej warstwy werniksu retuszerskiego.
11. Powierzchnie malarskie po zaizolowaniu opracowanych kitów należy scalić warstwą malarską metodą punktowania scalającego, bądź w przypadku większych powierzchni ubytków metodą rekonstrukcji. Dostosowując farby charakterystyką i właściwościami fizykochemicznymi do oryginału.
12. Detal złożony, srebrzony oczyścić oraz uzupełnić folią metalową złotą (23 ¼ Karat) oraz srebrną, a także złotem i srebrem w proszku ze spoiwem PAW 1,5-2%.
12. Powierzchnie punktowane należy zabezpieczyć ochronną warstwą werniksu.
13. Elementy drewniane zabezpieczyć werniksem końcowym.
14. Przygotowanie do transportu i przewiezienie obiektu oraz montaż in situ.

OBRAZ „MATKA BOSKA Z DZIECIĄTKIEM”

1. Demontaż obrazu, zabezpieczenie i przewiezienie do pracowni.
2. Określenie stanu zachowania warstwy malarskiej oraz krosna.
3. Oczyszczenie powierzchni malowidła i odwrocia z brudu i kurzu wacikami nasączonymi woda z detergentem, enzymatycznie (metodą rolownia).
4. Analiza chemiczna spoiw i pigmentów warstwy zabytkowej, wykonanie testów rozpuszczalności wraz z odpornością na ciepło warstwy malarskiej.

5. Zabezpieczyć lico obrazu bibułką japońską (roztwór wodny PAW 7-10%) oraz zdjąć obraz z krosna, oczyścić oraz podkleić spękania listew krosna (wykonać fazowanie - ewentualnie wymienić na nowe z fazowaniem).
6. Oczyścić odwrocie mechanicznie gumkami o różnej twardości.
7. Przeprowadzić wstępną konsolidację (spoiwo wprowadzone od strony odwrocia).
8. Usunąć zabezpieczenia lica wykonanego z bibułki japońskiej.
9. Podkleić odpajającą się warstwę malarską (MC, Polioctan Winyłu).
11. Usunąć z malowidła z zaślepionymi werniks oraz retusze i przemalowania.
12. Wykonanie ostatecznej konsolidacji.
13. Uzupełnić ubytki warstwy zaprawy: kity emulsyjne zachowujące elastyczność i dobrą przyczepność w zmiennych warunkach wilgotnościowych - „kit wiedeński” (15% PAW, 3% MC, wypełniacz, 25% mastyks, terpentyna wenecka).
14. Opracować powierzchni uzupełnień warstwy zaprawy.
15. Nanieść werniks retuszowski.
16. Uzupełnić warstwę malarską obrazu metodą punktowania, naśladowczą do oryginału (scalająco).
17. Położenie werniksu końcowego.

OBRAZ „ŚW. MIKOŁAJA”

1. Demontaż obrazu, zabezpieczenie i przewiezienie do pracowni.
2. Określenie stanu zachowania warstwy malarskiej oraz podłoża drewnianego.
3. Oczyszczenie powierzchni malowidła i odwrocia z brudu i kurzu wacikami nasączonymi wodą z detergentem, enzymatycznie (metodą rolownia).
4. Analiza chemiczna spoiw i pigmentów warstwy zabytkowej, wykonanie testów rozpuszczalności wraz z odpornością na ciepło warstwy malarskiej.

5. Zabezpieczyć lico obrazu bibułką japońską (roztwór wodny PAW 7-10%) tymczasowo na czas oczyszczania deski tj. podłoża.
6. Oczyszczyć odwrocie mechanicznie gumkami o różnej twardości, ewentualnie (chemicznie).
7. Uzupełnić ubytki w podobrazii drewnianym od odwrocia
8. Usunąć zabezpieczenia lica wykonanego z bibułki japońskiej.
9. Podkleić odspajającą się warstwę malarską.
11. Usunąć z malowidła z zaślepnionego werniksu oraz retusze i przemalowania.
12. Wykonanie ostatecznej konsolidacji.
13. Uzupełnić ubytki warstwy zaprawy: kity emulsyjne zachowujące elastyczność i dobrą przyczepność w zmiennych warunkach wilgotnościowych - „kit wiedeński” (15% PAW, 3% MC, wypełniacz, 25% mastyks, terpentyna wenecka).
14. Nanieść bolus na ubytki pulmentu.
15. Odtworzyć ubytki warstwy srebrzonej metodą punktowania (srebro w proszku w spoiwie 1-1,5 % w PAW)
16. Opracować powierzchnię uzupełnień warstwy zaprawy.
17. Nanieść werniks retuszowski.
18. Uzupełnić warstwę malarską obrazu metodą punktowania, naśladowczą do oryginału (scalająco).
19. Położenie werniksu końcowego na partie malarskie.

3.0. BELKA TĘCZOWA (XVIII w.)

3.1. KARTA IDENTYFIKACYJNA ZABYTKU I DOKUMENTACJI

OBIEKT: Belka tęczowa z umieszczoną Grupą Pasji (Przedstawienie: Chrystus wiszący na krzyżu, Maria, Św. Jan).

TECHNIKA ORYGINAŁU: Belka drewniana, najprawdopodobniej konstrukcja z drewna iglastego. Przedstawienia: Grupa Pasji, postacie wycięte po konturze z deski polichromowane, deska pokryta zaprawą kredowo-klejową, warstwa malarska (tłusta tempera).

AUTOR: Nieznany

DATOWANIE: XVIII w. (barok)

NR. REJESTRU ZABYTKÓW: 118/67Ł poz.26 9.02.1971

3.2. PRZEDMIOT I ZAKRES OPRACOWANIA

Belka tęczowa drewniana z inskrypcją fundacyjną po łacinie „ SACRA DOMUS HAC IN HONOREN LOGI HUJUS TINCTARIS PATRONIS S.NICOLAI N 1761”.Grupa Pasji będąca integralną częścią belki z przedstawieniami Chrystusa ukrzyżowanego, Maryi z lewej strony oraz św. Jana umiejscowionego z prawej strony krzyża. Polichromia pokrywająca postaci o zawężonej palecie barwnej biel, czerwień oraz odcienie błękitu.

3.3. OCENA STANU ZACHOWANIA I PRZYCZYNY ZNISZCZEŃ

Obiekt zachowany w bardzo złym stanie technicznym oraz konstrukcyjnym. Widoczne silne odspojenia warstwy malarskiej wraz zaprawą od podłoża drewnianego. Podłoże z desek wypaczone. Katastrofalny stan zachowania spowodowany działaniem wody opadowej (wcześniejsza długotrwała nieszczelność poszycia dachu) oraz pary kondensacyjnej. Odwrocie na całej płaszczyźnie jest silnie zakurzone, przemalowane. Silne Zabrudzenia mają charakter tłusty jak i chudy. Część zabrudzeń to osadzony kurz z czasem wklejony wskutek kondensacji pary wodnej.

3.4. CEL ORAZ ZAŁOŻENIA KONSERWACJI I RESTAURACJI – PROJEKT KONSERWATORSKI

Celem prac konserwatorskich i restauratorskich jest zahamowanie dalszego procesu destrukcji oraz w dalszej części przywrócenie wartości estetycznych. Obiekt pierwotnie pełnił funkcję sakralną. Grupa ukrzyżowania została zdjęta z belki tęczowej aby ochronić ją przed dalszym procesem destrukcji. Obecnie eksponowana jest we wnętrzu przykościelnej plebanii, lecz jest elementem wyposażenia drewnianego prezbiterium XVIII wiecznego kościoła p.w. Św. Mikołaja i winna być eksponowana po pracach restauratorskich w pierwotnym miejscu. Obecny stan wizualny jak techniczny wymaga szybkiej ingerencji ratunkowej hamującej dalsze procesy destrukcji. Wszelkie działania, projektowe, konserwatorsko-restauratorskie mające na celu przywrócenie odpowiedniego stanu zachowania obiektu winny być przeprowadzane z poszanowaniem oryginalnej tkanki zabytkowej i z uzgodnieniem inspektora WKZ w Łodzi.

3.5. PROGRAM PRAC KONSERWATORSKICH

Przed przystąpieniem do działań konserwatorskich należy przeprowadzić następujące czynności:

1. Obserwacja w świetle (bocznym i rozproszonym) widzialnym oraz UV w celu zbadania problematyki przebiegu prac konserwatorskich.
2. Przeprowadzenie prac odkrywkowych wraz z pobraniem próbek stratygraficznych polichromii i podłoża w celu ustalenia rodzaju użytych materiałów, w poszczególnych warstwach. Badania pozwolą również na ustalenie materiałów malarskich, grubości poszczególnych warstw ich przejrzystości i charakteru granic między warstwami.
3. Wykonanie badań mikroskopowych na pobranych próbkach przekrojów stratygraficznych celem identyfikacji charakterystyki podłoża, spoiw, charakteru warstwy malarskiej oraz ustalenie chronologiczne warstw.
4. Wykonanie dokumentacji fotograficznej stanu zachowania, na każdym etapie prac.
5. Końcowym etapem prac konserwatorsko-restauratorskich będzie sporządzenie dokumentacji technologicznej obrazującej wizualnie oraz merytorycznie przebieg całości prac a także zastosowanych materiałów.

3.6. SZCZEGÓŁOWY PROGRAM PRAC KONSERWATORSKICH

GRUPA PASJI

1. Po wstępnej obserwacji i wykonaniu dokumentacji stanu zachowania zdemontować ruchome elementy, zabezpieczyć (folia ochronna bąbelkowa) i przewieźć w stanie nienaruszonym do pracowni.
2. Następnie należy oczyścić wstępnie z brudu i kurzu pędzelkami, o różnej twardości, gumki chlebowej, wacikami nasączonymi wodą z detergentem, czy enzymatycznie, metodą rolowania. W przypadku nieskuteczności tych metod należy wykonać doczyszczenie silniejszymi rozpuszczalnikami.
3. W dalszej kolejności należy wykonać dezynfekcję i dezynsekcję wszystkich odkrytych zaatakowanych drewnianych elementów w celu wyeliminowania ew. czynnych larw owadów, technicznych szkodników drewna przy pomocy preparatów owadobójczych (xirein) metodą pędzlowania, natryskową, iniekcyjną.
4. Wzmocnić zdegradowane elementy drewniane 7% - 15 % roztworem paraloidu B 72 w toluenie. (100% akrylowa żywica na bazie metakrylanu etylu i akrylanu metylu w toluenie) metodą pędzlowania, iniekcji, kąpeli lub próżniowo w zależności od destrukcji drewna. Należy zastosować dwa rodzaje stężeń roztworów: kilkunastoprocentowy daje maksymalną migrację w strukturę drewna, kilkuprocentowa zwiększa lepkość impregnatu w fazie końcowej.
6. Następnym etapem będzie oczyszczenie odwrocia desek z wklejonego brudu (metody chemiczne i mechaniczne).
7. Po usunięciu wtórnych napraw należy uzupełni brakujące fragmenty podłoża drewnianymi flekami z zastosowaniem gatunku drewna identycznego z oryginałem, zachowując kierunek włókien
8. Ruchome, niestabilne fragmenty należy wzmocnić: stabilność konstrukcji-klejenie, wzmocnienie połączeń.
9. Głębsze ubytki w konstrukcji drewna należy wypełnić za pomocą kitu żywicy dwuskładnikowej – araldite SV/HV 36.
10. Usuniecie docelowe zabrudzeń partii malarskiej.
11. Uzupełnienia ubytków zaprawy należy opracować a następnie przygotować do scalenia warstwy malarskiej nakładając na elementy powierzchni polichromowanych płytyn buforowej warstwy werniksu retuszarskiego.
12. Powierzchnie malarskie po zaizolowaniu opracowanych kitów należy scalić warstwą malarską metodą punktowania scalającego, bądź w przypadku większych powierzchni

ubytków metodą rekonstrukcji. Dostosowując farby charakterystyką i właściwościami fizykochemicznymi do oryginału.

13. Powierzchnie punktowane należy zabezpieczyć ochronną warstwą werniksu.

14. Elementy drewniane zabezpieczyć werniksem końcowym.

15. Przygotowanie do transportu i przewiezienie obiektu oraz montaż in situ.

BELKA TĘCZOWA

1. Oczyszczyć wstępnie z brudu i kurzu gumkami pędzelkami o różnej twardości, gumkami, wacikami nasączonymi wodą z detergentem, czy enzymatycznie, metodą rolowania. W przypadku nieskuteczności tych metod należy wykonać doczyszczenie silniejszymi rozpuszczalnikami.

3. W dalszej kolejności należy wykonać dezynfekcję i dezynsekcję w celu wyeliminowania ew. czynnych larw owadów, technicznych szkodników drewna przy pomocy preparatów owadobójczych (xirein) metodą pędzlowania, natryskową, iniekcyjną.

4. Wzmocnić zdegradowane elementy drewniane 7% - 15 % roztworem paraloidu B 72 w toluenie. (100% akrylowa żywica na bazie metakrylanu etylu i akrylanu metylu w toluenie) metodą pędzlowania, iniekcji, kąpeli lub próżniowo w zależności od destrukcji drewna. Należy zastosować dwa rodzaje stężeń roztworów: kilkunastoprocentowy daje maksymalną migrację w strukturę drewna, kilkuprocentowa zwiększa lepkość impregnatu w fazie końcowej.

6. Następnym etapem będzie oczyszczenie belki z wklejonego brudu (metody chemiczne i mechaniczne).

7. Po usunięciu wtórnych napraw należy ewentualnie po dodatkowych oględzinach wymienić silnie zdegradowane fragmenty zastępując je drewnianymi flekami z zastosowaniem gatunku drewna identycznego z oryginałem, zachowując kierunek włókien

8. Ruchome, niestabilne fragmenty należy wzmocnić: stabilność konstrukcji-klejenie, wzmocnienie połączeń.

9. Głębsze ubytki w konstrukcji drewna należy wypełnić za pomocą kitu żywicy dwuskładnikowej – araldite SV/HV 36.

10. Uzupelnienia ubytków należy opracować a następnie przygotować do scalenia z podłożem drewnianym bejcą.

12. Powierzchnie malarskie po zaizolowaniu opracowanych kitów należy scalić warstwą malarską metodą punktowania scalająco. Dostosowując farby charakterystyką i właściwościami fizykochemicznymi do oryginału.
13. Powierzchnie punktowane należy zabezpieczyć ochronną warstwą werniksu.
14. Elementy drewniane zabezpieczyć werniksem końcowym.

4.0. POLICHROMIA ŚCIENNA- ŚW.PIOTR I ŚW.PAWEŁ (XVIII w.)

4.1. KARTA IDENTYFIKACYJNA ZABYTKU I DOKUMENTACJI

OBIEKT: Wizerunki św. Piotra i św. Pawła.

TECHNIKA ORYGINAŁU: Polichromia ścienna, podłoże deska iglasta pokryta zaprawą kredowo-klejową, warstwa malarska (tłusta tempera).

AUTOR: Nieznany

DATOWANIE: XVIII w. (barok)

NR. REJESTRU ZABYTKÓW: 118/67Ł poz.11 9.02.1971

4.2. PRZEDMIOT I ZAKRES OPRACOWANIA

Wizerunki przedstawiające św. Piotra oraz św. Pawła umiejscowione na ścianie drewnianej za ołtarzowej po obu stronach ołtarza głównego. Postaci stoją na filarach zwieńczonych gzymsami o góry ze spływami wolutowymi po bokach.

4.3. OCENA STANU ZACHOWANIA I PRZYCZYNY ZNISZCZEŃ

Obiekt zachowany w bardzo złym stanie technicznym oraz konstrukcyjnym. Widoczne silne odspojenia warstwy malarskiej wraz zaprawą od podłoża drewnianego. Podłoże z desek wypaczone. Katastrofalny stan zachowania spowodowany działaniem wody opadowej (długotrwała ekspozycja na namakanie – nie szczelność połączenia dachu) oraz pary kondensacyjnej. Widoczne otwory po żerowiskach owadów. Silne zabrudzenia mają charakter tłusty jak i chudy. Część zabrudzeń to osadzony kurz z czasem wklejony wskutek kondensacji pary wodnej.

4.4. CEL ORAZ ZAŁOŻENIA KONSERWACJI I RESTAURACJI – PROJEKT KONSERWATORSKI

Celem prac konserwatorskich i restauratorskich jest zahamowanie dalszego procesu destrukcji oraz w dalszej części przywrócenie wartości estetycznych. Obecny stan wizualny jak techniczny wymaga szybkiej ingerencji ratunkowej hamującej dalsze procesy destrukcji. Wszelkie działania, projektowe, konserwatorsko-restauratorskie mające na celu przywrócenie odpowiedniego stanu zachowania obiektu winny być przeprowadzane z poszanowaniem oryginalnej tkanki zabytkowej i z uzgodnieniem odpowiedniego dla danego regionu WUOZ-em.

4.5. PROGRAM PRAC KONSERWATORSKICH

Przed przystąpieniem do działań konserwatorskich należy przeprowadzić następujące czynności:

1. Obserwacja w świetle (bocznym i rozproszonym) widzialnym oraz UV w celu zbadania problematyki przebiegu prac konserwatorskich.
2. Przeprowadzenie prac odkrywkowych wraz z pobraniem próbek stratygraficznych polichromii i podłoża w celu ustalenia rodzaju użytych materiałów, w poszczególnych warstwach. Badania pozwolą również na ustalenie materiałów malarskich, grubości poszczególnych warstw ich przejrzystości i charakteru granic między warstwami.
3. Wykonanie badań mikroskopowych na pobranych próbkach przekrojów stratygraficznych celem identyfikacji charakterystyki podłoża, spoiw, charakteru warstwy malarskiej oraz ustalenie chronologiczne warstw.
4. Wykonanie dokumentacji fotograficznej stanu zachowania, na każdym etapie prac.
5. Końcowym etapem prac konserwatorsko-restauratorskich będzie sporządzenie dokumentacji technologicznej obrazującej wizualnie oraz merytorycznie przebieg całości prac a także zastosowanych materiałów.

4.6. SZCZEGÓŁOWY PROGRAM PRAC KONSERWATORSKICH

1. Oczyszczyć wstępnie z brudu i kurzu pędzelkami o różnej twardości, gumki chlebowej, wacikami nasączonymi wodą z detergentem, czy enzymatycznie, metodą rolowania. W przypadku nieskuteczności tych metod należy wykonać doczyszczenie silniejszymi rozpuszczalnikami.
3. W dalszej kolejności należy wykonać dezynfekcję i dezynsekcję w celu wyeliminowania ew. czynnych larw owadów, technicznych szkodników drewna przy pomocy preparatów owadobójczych (xirein) metodą pędzlowania, natryskową, iniekcijną.
4. Wzmocnić zdegradowane elementy drewnianego podłoża 7% - 15 % roztworem paraloidu B 72 w toluenie. (100% akryłowa żywica na bazie metakrylanu etylu i akrylanu metylu w toluenie) metodą pędzlowania, iniekcji, kąpeli lub próżniowo w zależności od destrukcji drewna. Należy zastosować dwa rodzaje stężeń roztworów: kilkunastoprocentowy daje maksymalną migrację w strukturę drewna, kilkuprocentowa zwiększa lepkość impregnatu w fazie końcowej.
6. Oczyszczyć lico polichromii z wklejonego brudu (metody chemiczne i mechaniczne).
7. Po usunięciu wtórnych napraw należy uzupełnić silnie zdegradowane fragmenty zastępując je drewnianymi flekami z zastosowaniem gatunku drewna identycznego z oryginałem, zachowując kierunek włókien
8. Głębsze ubytki w konstrukcji drewna należy wypełnić za pomocą kitu żywicy dwuskładnikowej – araldite SV/HV 36.
10. Uzupełnienia ubytków zaprawy należy opracować a następnie przygotować do scalenia.
12. Powierzchnie malarskie po zaizolowaniu opracowanych kitów należy scalić warstwą malarską metodą punktowania scalająco. Dostosowując farby charakterystyką i właściwościami fizykochemicznymi do oryginału.
13. Powierzchnie punktowane należy zabezpieczyć ochronną warstwą werniksu.
14. Elementy drewniane zabezpieczyć werniksem końcowym.